Birlik

14

BÜTÜN
ÜLKELERİN
İŞÇİLERİ
BİRLEŞİN!

21 MAYIS 1979
FİYATI 10 TL.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Merkez Organı

TSİP TİP'e Somut İşbirliği Öneriyor

DEMOKRASİ DÜŞMANLARININ SALDIRILARI KARŞISINDA ZORUNLU BİR ADIM

TSİP GENEL YÖNETİM KURULUNUN TİP'E İŞ VE EYLEM BİRLİĞİ ÇAĞRISI

DEMOKRASİ İNKÂRCILIĞININ VE ANTİ-DEMOKRATİK UYGULAMALARIN KAZANDIĞI HIZ, ENDİŞE VERİCİ BİR NOKTAY ULAŞMIŞTIR. BU ŞARTLARDA DEMOKRASİ SAFLARINDA YER ALANLARIN BERABERLİK DAYANIŞMA İÇİNE GİRMELERİ, GÜÇLERİNİ EYLEMLERİNİ BİRLEŞTİRMELERİ HAYATİ ÖNEM KAZANMIŞTIR. ARTIK ÇOK GEÇ DENİLMEDEN ANTİ-FAŞİST, DEMOKRATİK GÜÇ VE EYLEM BİRLİĞİNİN HAYATA GEÇİRİLMESİ ŞARTTIR.

HİÇ KUŞKU DUYULMASIN Kİ, BU İLK ADIM GENİŞ DEMOKRASİ SAFLARININ TEK MERKEZDEN ÖRGÜTLÜ ŞEKİLDE FAŞİZMİN VE GERİCİLİĞİN ÜSTÜNE SEFERBEI EDİLMESİNE BÜYÜK İVME KAZANDIRACAKTIR. PARTİLERİMİZİN BAŞLATACAĞI ANTİ-FAŞİST İŞBİRLİĞİ KISA SÜREDE BİR CAZİBE MERKEZİ HALİNE GELECEK VE DİĞER SİYASİ ÇİZGİLERİN VE DEMOKRASİ GÜÇLERİNİN BU İŞBİRLİĞİNE YANAŞMALARIN HIZLANDIRACAKTIR.

Türkiye İşçi Partisi
Merkez Yönetim Kuruluna,
Arkadaşlar,

Demokratik hak ve özgürlükler üzerindeki baskıların alabildiğine yoğunlaştırıldığı bir dönemden geçiyoruz. Uzunca süreden beri «sopalı otoriter» bir rejim talebini dile getiren tekelci burjuvazi, bunalımın yükünü halkın sırtına yükleyebilmek için çareyi demokrasinin paydos edilmesinde görmektedir. Bunun için de, demokrasiyi savunanların, faşizme geçit verilmemesi için mücadele edenlerin başında yer alan işçi sınıfının etkisiz kılınması, burjuvazinin başlıca amacı haline gelmiştir. İşçi sınıfının politik ve sendikal örgütlerinin, demokrasi düşmanlarının boy hedefi haline gelmelerinin başlıca nedeni budur.

Son 1 Mayıs olayları nedeniyle politik gericilik iyice gemi azıya almıştır. İşçi sınıfının yıllar süren uzun mücadelesi sonunda kazandığı ve şevkle sahip çıktığı 1 Mayıs, bu en doğal ve kutsal demokratik hak yasaklanmak istenmiştir. Bu demokratik hakkın kullanılmasında kararlı tavır alanlar üzerinde ağır baskılar uygulanmıştır, uygulanmaktadır.

Demokrasi inkârcılığının ve anti-demokratik uygulamaların kazandığı hız, endişe verici bir noktaya ulaşmıştır. Bu şartlarda demokrasi saflarında yer alanların beraberlik ve dayanışma içine girmeleri, güçlerini ve eylemlerini birleştirmeleri hayati önem kazanmıştır. Artık çok geç denilmeden anti-faşist demokratik güç ve eylem birliğinin hayata geçirilmesi şarttır.

Partimiz kuruluduğundan bu yana, demokrasi saflarında yer alanların örgütlü beraberliğini ve merkezi işbirliğini savunmuş, devamlı bu amaca hizmet eden bir politika izlemiştir. Sizin Partiniz de benzeri bir isteği «Örgütlü birleşik güç yenilmez!» deyişiyle sloganlaştırmıştır. Örgütlerimiz aynı noktada benzer görüşlere sahip olduklarına göre ortaklaşa davranmamamız için hiç bir neden bulunmamaktadır.

Bu olguları değerlendiren Partimiz Genel Yönetim Kurulu aşağıdaki somut çerçeve dahilinde Partiniz'le işbirliği yapılması için çağrı çıkartılması kararı almıştır.

— 1 Mayıs nedeniyle hız verilen anti-demokratik uygulamalar sürmektedir. Buna karşı demokratik bir kampanya açılmalıdır. Bu konuda Partilerimiz ortaklaşa basın toplantılarından, ortaklaşa salon toplantılarına kadar bir seri çalışmayı kapsayan bir kampanyayı merkezi olarak düzenleyip yürütmelidir.

— 15 - 16 Haziran Büyük İşçi Direnişi'nin 9. yılı yaklaşmaktadır. Bu önemli yıl dönümünde birlikte tespit edilecek yerlerde toplantılar düzenlenmeli, işçi sınıfımızın demokrasi mücadelesinde önemli bir kilometre taşı olan 15 - 16 Haziran'ın günümüzdeki anti-demokratik gidişi açısından yeri ve önemi vurgulanmalıdır.

— Demokratik bir yayın organına büyük ihtiyaç vardır. Bu alandaki boşluğun doldurulması en acil görevlerden birisi olarak önümüzde durmaktadır. Partilerimizin ortaklaşa olarak çıkartacakları böylesi bir yayının kamuoyunda büyük yankı uyandıracağı ve geniş bir okuyucu kitlesine hitap edeceği kesindir. İçinde bulunduğumuz anti-demokratik tırmanış şartlarında bu yayının toplumsal işlevi büyük bir önem kazanmaktadır. Bu demokratik yayının, demokrasi güçlerinin beraberliğinin ve dayanışmasının sağlanmasına büyük katkı getireceği açıktır.

— 14 Ekim 1979 tarihinde Senato Kısmi Seçimleri yapılacaktır. Sosyal demokrasiden yüz çevirmeye başlayan işçiler, emekçi yığınlar yeni arayışlar içindedirler. Sosyalizme yakınlık duyan geniş bir kitle solun birliğini, güvenilir bir cazibe merkezi oluşturulmasını istemekte ve beklemektedir. Bu şartlarda Partilerimizin seçimlerde işbirliği yapmaları, kitlelerin taleplerine cevap verecek bir görev olarak karşımızda durmaktadır. Seçimlerde işbirliği konusunun ele alınması ve seçim çalışmalarının planlanıp programlanması için şimdiden harekete geçmek gerekmektedir.

Bu somut çalışmalar dışında hayatın gelişmesine paralel olarak;

— Ortaklaşa merkezi bildiriler
— Ortaklaşa afişler
— Ortak basın toplantıları

ile Partilerimizin görüşlerinin beraberce kitlelere iletilmesi, mücadelemizin etkinlik kazanması açısından büyük önem kazanmaktadır.

Ayrıca sendikaların mesleki ve demokratik kitle örgütlerinin toplumsal işlevleri doğrultusunda geliştirilmeleri ve etkinliklerinin pekiştirilmesi için bu örgütler içinde ortaklaşa tavır alınması ve birlikte davranılmasında büyük yarar olduğu açıktır.

Demokrasiyi savunanlar, demokrasi safları içinde yer alanlar, demokrasi güçlerinin işbirliğini devamlı dile getirmekte ve bu konuda öncelikle sosyalistlere sorumluluk düştüğünü vurgulamaktadırlar. Yukarıda sıraladığımız somut çalışmalar için Partilerimizin biraraya gelmelerinde herhangi bir engel yoktur. Dahası, böyle bir işbirliğinin solda birliği isteyen geniş bir kitlede çok olumlu bir etki meydana getireceği, büyük sempati ve saygınlıkla karşılanacağı açıktır.

Elbette ki istenen ve yapılması gereken çok daha geniş kapsamlı, tüm demokrasi yanlılarının beraberliğini sağlayacak bir güç ve eylem birliğidir. Partilerimiz arasında somut bir program çerçevesinde başlatılacak işbirliği böylesi geniş bir beraberliğin ilk adımı olmaya namzettir. Hiç kuşku duyulmasın ki bu ilk adım geniş demokrasi saflarının tek merkezden örgütlü şekilde faşizmin ve gericiliğin üstüne seferber edilmesine büyük ivme kazandıracaktır.

Partilerimizin başlatacağı anti-faşist işbirliği kısa sürede bir cazibe merkezi haline gelecek ve diğer siyasi çizgilerin ve demokrasi güçlerinin bu işbirliğine yanaşmalarını hızlandıracaktır.

Partilerimiz arasındaki güç ve eylem birliğinin hayata geçirilmesi için merkezi bir «işbirliği icra komitesi» kurulması gerekmektedir. Partilerimizin Merkez kademesi yöneticilerinden oluşacak bu komite, yukarıda belirttiğimiz somut çalışmaların bir plan ve program dahilinde uygulanmaya konulmasından sorumlu olacaktır.

Partilerimizin dayanışma ve beraberlik içinde güçlerini birleştirmelerini, Partilerimiz arasında yukarıdaki esaslar dahilinde bir iş ve eylem birliği oluşturulmasını amaçlayan önerimizin —ki böyle bir işbirliği geniş bir emekçi kitlesinin acil bir talebidir— Partiniz tarafından olumlu karşılanması en içten dileğimizdir.

Dostça selamlarımızla,
Genel Yönetim Kurulu adına
Ahmet Kaçmaz
Genel Başkan

TSİP'İN TİP'E ÖNERİLERİNİN TARİHSEL ÖNEMİ VE ANLAMI

Gazetemizin bu sayısında önemli bir belge yayınlıyoruz: **Türkiye Sosyalist İşçi Partisi tarafından Türkiye İşçi Partisi'ne yazılan ve somut işbirliği önerilerini içeren mektup.** Mektup hafta içinde günlük basında yer aldı, Televizyon'da ve Radyo'da yayınlandı.

Yıllar boyu çeşitli vesilelerle ve defalarca işbirliği, eylem birliği, güçbirliği vb. konularda o kadar çok konuşuldu, o kadar çok yazılıp çizildi ki, birlik üzerine edilen ve edilecek laflara kitlelerin tok olduğu söylenebilir. Birliği benimseyen ve isteyen işçiler, emekçiler, demokrasi güçleri artık birlik konusunda laf edilmesini değil, somut iş yapılmasını istiyorlar ve bekliyorlar. İşte Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin TİP'e önerileri, kitlelerin bu olumlu yönelimine uygun düşüyor, onların birlikten yana isteklerini karşılıyor.

Demokrasi düşmanlarının alabildiğine gemi azıya aldıkları, sermayenin saldırılarının hızla yoğunlaştığı, buna karşılık sosyal demokrasinin basiretsizliğinin ve aczinin azamiye çıktığı bu dönemde TSİP'in TİP'e götürdüğü somut önerilerin özel önemi ve anlamı var. Antidemokratik uygulamalara, demokratik hak ve özgürlükler üzerindeki kısıtlamalara hız verildiği bir dönemden geçiyoruz. İran'daki kayıplarını telafi etmek için Türkiye'ye gözlerini diken ABD emperyalizmi, sosyal demokrasiyi tam anlamıyla boyun eğmeye zorlarken, diğer emperyalist metropoller kendi çıkarlarını daha pekiştirecek «ekonomik tedbirler»i empoze etmeye çalışıyorlar. Emperyalizme göbek bağıyla bağlı işbirlikçi tekelciler ve onların müttefiki diğer egemen güçler, emperyalistlerin direktiflerinin bir an önce yerine getirilmesini, bunun için de işçi sınıfı başta olmak üzere tüm halkın zaptü-rapt altına alınmasını istiyorlar.

Bu şartlar altında, demokrasi safları içinde yer alanların, vakit geçirmeksizin güçlerini birleştirmeleri hayati önem taşıyor. Çünkü demokrasiden ve bağımsızlıktan yana olanların dağınıklığı ve bir araya gelmemelerindeki olumsuzluklar emperyalistlerin, işbirlikçilerinin işine yarıyor. Şimdiye kadar işbirlikçi sermayenin, faşistlerin ve tüm gericilerin demokrasi ve bağımsızlık güçleri karşısında saldırganlıklarını artırmalarının ve onlara bir hayli telefat verdirmelerinin nedeni, halen güçlerin birleştirilememiş olmasıdır. Sosyal demokratların alabildiğine yalpalayıp anti-demokratik gidişin uygulayıcısı olmasının nedeni de budur.

Böyle olunca sorumluluk, ilk başta sosyalistlere düşüyor. Çünkü yurdumuzun bağımsızlığının, demokratik hak ve özgürlüklerin önde gelen savunucuları, bu uğurda yürütülen mücadelelerin sonuna kadar kararlı ve tutarlı savunucuları onlardır. Sosyalistler demokrasi ve bağımsızlık güçleri arasında beraberlik ve dayanışmanın başını çekmelidirler ki, diğer ilericiler, yurtseverler, demokratlar bu mücadeleye etkin bir şekilde kazanılabilsinler. Sosyalistlerin bu konudaki sorumluluklarının ve yükümlülüklerinin bilincinde olan Türkiye Sosyalist İşçi Partisi, kurulduğundan bu yana devamlı birlikçi bir politika gütmüş, bu doğrultuda çeşitli kereler **somut** girişimlerde bulunmuştur. Bu somut girişimlerden bugüne değin kalıcı ve kapsamlı bir sonuç alınamamıştır ama, birlikçi politikanın doğruluğu ve haklılığı defalarca kanıtlanmıştır. Zamanla, somut girişimler önüne çıkartılan engellemeler etkinliklerini yitirmeye başlamışlar, yapıcı ve olumlu politikaların kitlelerden gördüğü onay ve destek, birlik meselesinin geniş yığınlara mal olması sonucunu vermiştir.

Bugün, her şeyden önce ve her şeyden daha çok gereken, demokrasi saflarında yer tutanların güçlerini ve eylemlerini birleştirmeleridir. Ancak bu hedef, bütün çağrılara, tüm iyiniyet gösterilerine ve çabalarına rağmen gerçekleştirilememektedir. Yıllardır denenmekte olan **demokratik kitle ve meslek örgütleri platformunda işbirliği**'nden dişe dokunur bir sonuç alınmış değildir. Bu gidişle de alınacağa benzememektedir. Çünkü özünde siyasi olan bu meseleyi, siyasi örgütleri ve güçleri bir kenara bırakarak salt demokratik platformda çözümlemeye çalışmak, arabayı atların önüne koşmakla eş anlamlıdır.

Siyasi platformda ise, ne sosyalistlerin kendileri arasında, ne de sosyalistlerle sosyal demokratlar arasında en basit konularda dahi diyaloglar kurulmuş değildir. Mesele kitle ve meslek örgütleri platformunda zorlanıp, orada «suni» çözüm yollarıyla oyalanıldıkça da, esasında siyasi platformda çözümlenecek olan işbirliğinin savsaklanması ve gecikmesi kaçınılmaz hale gelmektedir.

Bu şartlarda meselenin çözümünü **doğrudan** siyasi platformda aramanın gereği bir kez daha kesinlikle anlaşılmıştır. Bu nedenle de siyasi hareketlerin merkezleri arasında konuyu ele alan temasların başlatılması birincil önem taşımaktadır.

TSİP'in TİP'e götürdüğü somut iş ve eylem birliği önerisi böylesi bir değerlendirmenin sonucudur ve bu açıdan büyük önem taşımaktadır. Zaten her iki Partinin teşkilat kademelerinde birlikte iş görmek doğrultusunda güçlü bir eğilim vardır. Şimdiye değin çeşitli yerlerde birlikte yapılan çalışmalar ve bunların sonuçları bu olguyu kanıtlamıştır. Kaldı ki bunun —en azından solda birlik isteyenler açısından— şaşılacak bir yanı da yoktur. Çünkü onlar solda yer alanların güçlerini birleştirmelerinden yana oldukları gibi, özellikle birbirlerine çok yakın gördükleri iki sosyalist Partinin birliğini, beraberliğini istemektedirler. Gerçekten de her iki Parti, sosyalizme sempati duyan emekçiler tarafından, gerek izledikleri politikalar, gerekse mücadele üslupları ve araçları açısından birbirlerine bir hayli yakın olarak değerlendirilmektedirler. Bunda sosyalizm sempatizanları haksız da değildirler. Çünkü her iki Parti de ülkemizdeki bilimsel sosyalist hareketin içinde yeralmaktadırlar.

Bu durumda her iki Parti'nin birlikte iş görmeleri, güçlerini birleştirerek beraberce çalışmaları hiç de zor olmasa gerekir. Ülkemizde iş ve eylem birlikleri konusunda geçmişte olumlu tecrübeler, zengin ve yerleşmiş bir gelenek bulunmaması kuşkusuz önemli bir handikaptır. Ama bu engeli aşmak da, sosyalistlerin bir yükümlülüğüdür. Büyük ve hayalci iddialarla ortaya çıkmadan, somut ama üstesinden gelindiğinde halkın mücadelesine büyük katkıda bulunacak hedefler ortaya konup, bu hedeflerin gerçekleştirilmesi için güçlerin beraberce seferber edilmesi bugün için en önemli başlangıç adımıdır. Böyle bir beraberlik ve çalışma anlayışı, zaten birbirine yakın olan Partiler'in, üslup ve politika birliğine doğru yönelmelerini kolaylaştıracak, homojenleşmenin yollarını açacak, yoldaşlık ilişkilerini geliştirecek ve ideolojik meselelerdeki ayrılıkların giderilmesi için çok elverişli bir ortam yaratacaktır. Birlikte çalışma, ideolojik meselelerin beraberce değerlendirilmesini, ayrılıklar üzerine yoldaşça görüşmeler açılıp ideolojik yetkinliğin geliştirilmesini çok daha kolaylaştıracaktır. Böylece sosyalist hareketin birliği, bilimsel sosyalizmi kılavuz edinmiş merkezi bir otoritenin oluşturulması yolunda çok değerli adımlar atılmış olacaktır.

Her iki Parti'nin güç ve eylem birliği, elbette ki antifaşist cephe problemini çözüme ulaştırmış olmayacaktır. Hatta bu beraberlikle sosyalist hareketin birliği dahi tamamlanacak değildir. Çünkü her iki Parti demokrasi saflarında yer alan siyasi örgütlerden sadece ikisidir ve sosyalist birliğe kazanılacak başkaları da vardır.

Ama atılacak bu ilk adım, bu platformdaki birlik meselesinin geliştirilmesine, belki de tahayyül edilenin çok daha üstünde ivme kazandıracaktır. TSİP'le TİP arasındaki somut işbirligi, solda birliği bekleyen ve beklentisi bir türlü gerçekleşmediği için bir ölçüde bezginliğe kapılmaya başlayan işçiler, emekçiler, sosyalizm sempatizanları üzerinde olağanüstü bir etki yaratacaktır. Böylesi somut işbirliği kitlelerin aktif desteğini ve katkısını kazanacak, daha geniş kapsamlı işbirlikleri için güçlü bir müşevvik olacaktır. Solda güvenilir bir mihrak arayan kitlelerin özlemlerini karşılayacak, sosyal demokrasiden umudu kesen ileri işçiler ve emekçiler için tam bir kurtarıcı olacaktır. Ve böyle bir işbirliği ile, hem sol'un derlenip toparlanması, hem de güçsüz gördüğü sol'u önemsemeyen sosyal demokrasinin kendine çeki düzen vermesi mümkün olabilecektir.

Bütün bunlar birliği arzu eden herkesin şevkle beklediği gelişmelerdir. Biz her iki Partinin bu konudaki yükümlülüklerini sorumluca yerine getireceklerine inanıyoruz.

BÜYÜYEN TEKELCİ KUŞATMA

Hüseyin Hasancebi

1977 yılı sonlarındaki ekonomik ve siyasal koşullar sosyal demokrasi ile tekelciler arasındaki dayanışmayı, kendiliğinden ve yazılı olmayan bir protokole bağlamıştı. Ecevit Hükümeti bu protokolün ürünüydü. Sosyal Demokrasi hammadde ve döviz yokluğuna eşlik eden elverişsiz siyasal koşulları «hür teşebbüs» adına aşmayı bu anlaşmayla yükümleniyordu.

İş adamları için emekçi halk hareketinin sindirilmesi demek olan *«anarşi»*nin üstesinden gelinemediği ve «hürriyetçi demokrasinin temel gücü» olan tekellerin döviz derdinin halledilemediği noktada protokol bozulacaktı. Ve bozuldu!

Günlük gazetelerin ilan sayfalarına sıçrayan ve ilgi duyanlara «Gerçekçi Çıkış Yolu»nu ileten mesajlar, hem tekellerin sıkıntılarının boyutunu ele veriyor, hem de sosyal demokrasinin onlar açısından da artık umut olma niteliğini yitirdiğini kanıtlıyor.

İş adamlarının, 1978 yılını kendileri için en kârlı yıllardan biri olarak ilan etmelerinin üzerinden fazla bir zaman geçmedi. Sosyal demokrasinin ekonomi politikası şirket blançolarının aktifinde bol sıfırlı rakamlar olarak somutlandıkça başka alternatiflere itibar etmeyen tekelciler, şimdi yeni alternatiflerin peşinde koşuyorlarsa, bu, sosyal demokrasinin kendilerine sağladığı olanakları daha da genişleterek uzun vadede sağlama bağlamak istemelerindendir. Çünkü sermaye çevreleri bu sonucu hem sosyal demokrasinin açtığı gediklerde, hem de yönelimlerinden doğan boşluklarda aylardan beri örüyorlardı. Antidemokratizm dövizle beslenmedikçe tekellerin istediği olmayacak, «orta sol»un sağa kayması ise sadece kendi yanına kâr kalacaktı!

O halde onlar, sosyal-demokrasiyi önlerinde gerçek bir engel olarak gördükleri için değil, onu, âcil hedeflerinin gerçekleşmesi yönünde yetersiz buldukları için aşmaya çalışmaktadırlar. Ve tekellerin âcil çözüm olarak gördükleri ve göstermek istedikleri alternatifler, *geniş tabanlı* veya *partilerüstü*, oy kaygusu —demokrasi kaygusu olarak da okunabilir— olmayan formüllerdir. Ya sosyal demokrasi daha geri noktalarda teslim alınacak, ya da sermayenin hesaplarına engel olmayacaktır. Hükümet etrafında gelişen tekelci kuşatmanın amacı budur.

İş adamları, mesajlarına yoğun bir devletleştirme korkusu yüklüyorlar. Bu, sosyal demokrasiye yöneltilen eleştirilerin en «haksız» olanıdır. Çünkü, gerek emekçilerin talepleri, gerekse ülke ekonomisinin çıkarları açısından ileri bir adım olabilecek devletleştirme girişimleri, Ecevit Hükümetinin özenle uzak durmaya çalıştığı bir noktadır. Sosyal demokrasiyi, kendini inkâra yöneldiği bu noktadan suçlamaya kalkmanın hiç bir inandırıcı yanı yoktur!

İş adamlarının ileri sürdüğü yeni çözümlere karşı sosyal demokrasinin direnmesi «doğal»dır ama, dayanaksızdır, inandırıcılıktan yoksundur. Çünkü o, tekellerin bu saldırısına ne demokrasi, ne de emekçilerin çıkarları adına karşı koymaktadır. Ecevit'in dile getirdiği «direnç», sermayenin siyasal planda alternatifsiz olduğu varsayımına dayanmaktadır. Halbuki, tekeller için «çare tükenmez»dir ve böyle olduğu, yakın geçmişte görülmüştür.

«Gerçekçi Çıkış Yolu»na uzanan kampanya Ecevit Hükümetini iyice köşeye sıkıştırabilir. Ecevit, 17 aylık günlarını kendi partisinin kurultayına onaylatmak için elde ettiği bu fırsatı değerlendirmeyi denese bile saldırı, tekeller için bir hükümet, emekçiler için büsbütün bir demokrasi sorununa tırmanabilir.

Sosyal demokrasinin —eğer olacaksa— emekçi taleplerine ve demokrasiye uygun düşen direnişi desteklenecek, daha geri bir noktada tekellerle uzlaşma eğilimleri ise tüm demokratik güçleri karşısında bulacaktır.

TSİP Genel Başkanı Yargılanıyor

1 Mayıs'ta DİSK'le birlikte 1 Mayıs Alanında olacağını belirttiği için 1 Mayıs günü gözaltına alınıp sonradan serbest bırakılan TSİP Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz hakkında Sıkıyönetim Mahkemesinde açılan davanın ilk duruşması 22 Mayıs Salı günü yapılacaktır.

TSİP Genel Başkanı Kaçmaz, 171 sayılı toplantı ve gösteri yürüyüşleri hürriyeti yasasının 17'nci maddesine muhalefet etmek, halkı kanunsuz toplantı ve yürüyüşe teşvik ve tahrik etmek iddiasıyla yargılanmakta ve hakkında 6 aydan başlamak üzere hapis cezası istenmektedir.

İşçiler Üzerinde 1 Mayıs Baskılarına Son Verilmelidir!

1 MAYIS TUTUKLULARI TAHLİYE EDİLDİ

1 Mayıs'ı İstanbul'da Taksim 1 Mayıs Alanında kutlama kararlılığını dile getirdikleri için sıkıyönetimce tutuklanan DİSK Genel Başkanı ve diğer DİSK yöneticileri Pazartesi günü yapılan duruşmaları sonunda tahliye edildiler.

1 Mayıs günü Merter'de tutuklanan TİP Genel Başkanı Behice Boran ve arkadaşları da serbest bırakıldılar. Aynı şekilde, 1 Mayıs nedeniyle Çiçekçi, Kartal ve Pangaltı'da gözaltına alınıp tutuklananlar da serbest bırakıldılar.

1 Mayıs tutuklularının serbest bırakılmasına rağmen, 1 Mayıs'ın İstanbul'da kutlanmasının engellenmesi ve bu vesileyle estirilen terör karşısında demokrasi mücadelesi henüz sona ermemiştir. Hukuka kesin aykırı bir tutumla tutuklanarak günlerce özgürlükleri ellerinden alınan işlerinden alıkonularak serbest çalışmaları engellenen sendika ve parti yöneticilerinin, işçilerin ve öğrencilerin uğradıkları saldırı, demokrasi için mücadeleyi hızını aksatmadan sürdürmenin âcil önemini bir kez daha kanıtlamıştır.

1 Mayıs nedeniyle gözaltına alınan ve sonradan tutuklanan yüzlerce kişi anti-demokratik uygulamalar nedeniyle mağdur duruma düşmüşlerdir. Onların artık tahliye edilmiş olmaları, hükümetin 1 Mayıs'ta halk güçlerine karşı izlediği olumsuz ve baskıcı tutumun mâzur gösterilmesi için bir neden değildir.

Kaldı ki 1 Mayıs konusunda kararlı tutumlarıyla tanınan ileri bilinçli işçilerin, çalıştıkları işyerlerinde polis ve işveren işbirliği yoluyla izlenip, baskılara maruz bırakılmaları, hatta işlerinden atılmaları hâlâ sürmektedir. Bu tür baskıların son bulması için tüm demokrasiden yana güçlerin elbirliği etmesi, işçi sınıfının ve emekçilerin gelecek 1 Mayıslarda en doğal haklarını kullanabilmesini sağlayacak kararlı mücadelenin ayrılmaz bir parçasıdır.

1 Mayıs tutukluları serbest bırakıldı.

1 Mayısa sahip çıkan işçiler, emekçiler üzerinde baskılara son!

İşadamları Siyaset Piyasasında

TSİP: «TEKELCİ SERMAYENİN SALDIRISINA GÖĞÜS GERMEK İÇİN İŞBİRLİĞİ ŞARTTIR.»

Türkiye'nin anlı şanlı iş adamları, «Genişletilmiş...» toplantılarıyla, kamuoyuna sunulan «paralı muhtıra»larıyla bu defa açıktan açığa siyaset piyasasında arzı endam ettiler. Sosyal demokrat hükümete, onların suyuna gitmek için gösterdiği bunca gayrete rağmen, «güvensizlik» beyan edip yeni hükümet formüllerinin hayata geçirilmesi için belli mekanizmaların harekete geçirilmesi yönünde çağrı çıkardılar.

İş adamlarının gönlünde yatan «yeni hükümet formülü»nün partilerüstü» bir hükümet olduğu biliniyor. Emperyalist finans kuruluşlarına daha çok güven verecek, enflasyonun önlenmesinde emekçilere daha çok kemer sıktıracak ve bu taahhütlerinden başka hiç bir siyasi sorumluluğu olmayacak böyle bir «hükümet», elbette ki iş adamlarının suyuna şimdiki gibi bir «parti hükümeti»nden daha uygundur. Bu da işadamlarının çıkarlarının demokrasiyle ne ölçüde «bağdaşır» olduğunun göstergesidir.

Demeçlerinde ve konuşmalarında «hür demokratik parlamenter düzen» lafını ağızlarından düşürmeyen «paralı muhtıracılar»ın bu çıkışının tam da bir zamanların «silahlı muhtıracısı» Batur'un işçi ücretlerini sınırlandırmayı, taban fiyatlarını düşük tutmayı, kişi hak ve özgürlüklerini kısıtlamayı bunalımdan «çıkış yolu» olarak salık verdiği, sosyal demokrasinin özgürlükçülüğünü (!) «ütopik» bularak sıkıyönetimsiz sıkıyönetim rejimini meşrulaştıracak yeni bir Anayasa yapılmasını önerdiği bir sıraya rastlaması ayrıca ilginçtir!

Bu konuda Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin görüşünü dile getiren Genel Başkan Ahmet Kaçmaz basına şu yazılı açıklamayı yapmıştır:

«Tekelci burjuvazinin en kodamanlarını biraraya getiren İstanbul'

İSO Başkanı Gezgin: «TÜSİAD bildirisinin içeriğine katılıyoruz»

Eczacıbaşı: «Başbakan'ın tutumu kuşku yaratıyor»

Berker: «TÜSİAD'ın bildirisi, faaliyetlerinin tabii bir devamıdır»

BAŞBAKAN, İŞ ÇEVRELERİNİN TUTUMU KONUSUNDA, «KENDİMİ YEDİRMEYECEĞİM»

Ecevit: «Muhtıra ile hükümet öldürülemez»

Devlet Bakanı Yıldız: «İşadamlarının ilanlarıyla hükümet etkilenmez»

Ahmet Kaçmaz'ın basın toplantısından.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi TİP'e İş ve Eylem Birliği Çağrısı Yaptı

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Genel Yönetim Kurulu almış olduğu bir kararla TİP'e somut bir program çerçevesinde iş ve eylem birliği çağrısında bulunmuştur. Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin çağrısında, güç ve eylem birliği yapılacak konular arasında başlıca 1 Mayıs nedeniyle hız kazanan anti - demokratik uygulamalara karşı demokratik bir kampanya açılması, 15 - 16 Haziran Büyük İşçi Direnişi'nin yaklaşan 9'uncu yıl dönümünde toplantı düzenlenmesi, demokratik bir yayın organı çıkartılması, Senato kısmi seçimlerinde işbirliği bulunmaktadır. Ayrıca siyasi toplumsal olayların gelişmesi doğrultusunda her iki partinin ortaklaşa davranmaları ve birlikte politika izlemeleri önerilmektedir.

TSİP Genel Yönetim Kurulu çağrısı 17 Mayıs günü Genel Başkan Ahmet Kaçmaz tarafından bir basın toplantısıyla açıklanmıştır.

daki «Sanayiciler Toplantısı»ndan sonra gazetelerde boy gösteren çarşaf çarşaf ilan-muhtıralar, egemen güçlerin demokrasiye tahammülsüzlüklerinin somut kanıtıdır.

Emperyalist metropoller kredi musluklarını açmak için, Türkiye'yi kendi isteklerine daha fazla boyun eğmeye zorlamaktadırlar. Başbakan'ın Strasbourg gezisi bu olguyu kanıtlamıştır. ABD emperyalizmi ise, Türkiye'de yeni casusluk imkânları talep etmektedir. Ve bu konuda henüz kesin sonuç alınmadığı için kredi muslukları açılmamaktadır.

İşbirlikçi tekelciler ise, tam bu sırada saldırılarını yoğunlaştırmışlardır. Kredi alınabilmesi için emperyalizme kesin boyun eğilmesini, bu nedenle de emperyalizmin direktiflerini harfiyen uygulayacak bir hükümet kurulmasını istemektedirler. «Sanayiciler Toplantısı» sonunda yayınlanan bildiride daha da ileri gidilerek hükümetin düşürülmesi için «ilgililer»e çağrı yapılmaktadır. Bu çağrıda kullanılan «önyargısız bir yönetim» talebi «partiler üstü hükümet» formülünden başkası değildir. Oysa halkımız, «partiler üstü hükümet»in ne demek olduğunu ve kimlerin çıkarlarına hizmet ettiğini, 12 Mart dönemindeki uygulamalardan gayet iyi bilmektedir.

Başbakan'ın tekelcilerin saldırısına karşı çıkışı ise, inandırıcı olmaktan uzaktır. Çünkü o şimdiye değin hep sermayenin çıkarlarını kollamıştır. Bir yandan antidemokratik uygulamalara hız verilirken, hatta 1 Mayıs bile yasaklanırken, öte yandan sermayeye meydan okumanın inandırıcılığı yoktur. Sosyal demokrasi, sermayenin bu saldırısından ders almalı ve sermayenin taleplerini —üstelik onca angaje olmasına rağmen— yerine getirmeyince nasıl bir anda tukaka edileceği gerçeğini kavramalıdır.

Gazetelerdeki haberlere göre, tekelci burjuvazinin saldırı kampanyası devam etmektedir. Sosyal demokrasi bu saldırılara göğüs germek istiyorsa, her şeyden önce antidemokratik gidişe son vermeli ve demokrasi güçleriyle elbirliği etmenin çaresine bakmalıdır.»

CHP Kurultayı Ne Getirir Ne Götürür?

Cumhuriyet Halk Partisi Büyük Kurultayı 24 Mayıs'ta çalışmalarına başlıyor. Bu, uzun yıllardır CHP'nin iktidardayken yaptığı ilk kurultay. Üzerine son zamanlarda bir hayli spekülasyon yapılmakla birlikte, Kurultay'da önemli gelişmeler olması ihtimali görünmüyor.

CHP içindeki sol sosyal-demokrat kanadın bu kurultayda bir «varlık» göstermesi imkânı hemen yok gibi. Zaten bu kanadın partide kendine özgü siyasi yapısı, programı ve yönelimiyle billûrlaşma süreci de henüz yerinde saymakta. Bu yüzden de Kurultay öncesinde çeşitli «sol» görünüm ve iddialı «muhalefet» akımları kendilerinden bir hayli söz ettirdiler, fakat Genel Yönetim Kurulu üyeleri ve hükümetteki bakanlar üzerinde birtakım pazarlıklar dışında neye, ne için muhalif oldukları belli olmadı. Dolayısıyla Kurultay delegelerinin çoğunluğunca desteklendiği söylenen, muhalif grupların üzerinde anlaştıkları «tüzük değişikliği»ne Genel Başkan Ecevit karşı olduğunu rahatlıkla önceden ilan etti. Böylece «muhalefetler»e «tek başına» meydan okuyarak gerçekte muhalefet diye bir şey olmadığını ortaya koydu.

Özellikle iş adamlarının son bildiri ve ilân kampanyasının yarattığı havada Kurultay karşısında «celâllenerek» çıkacak olan Ecevit'in «denge»li bir listeye ağırlığını koyacağı, muhalifleri kendi adamlarıyla birlikte çalışmaya zorlayacağı ve bunu sağlarken, parti içinde «örgüt» adına ses yükseltmeye kalkanlara tam İsmet Paşa tarzı bir «ders» vereceği söylenebilir.

CHP Kurultayı, baştaki hükümetin belkemiğini oluşturan partinin böylesine sıkıştığı bir dönemde «sağı - solu» belli olmayan muhalefet akımlarının fırtına koparmaya yetmeyeceğini gösterecektir. CHP içinde ayağı yere basan gerçek siyasi kutuplaşmaların boyvermesi için, güzün yapılacak Senato seçimleri ertesini beklemek gerekir.

SALT/2 Pazarlığında Ecevit'in Özentisi

Dünya kamuoyunda giderek önem kazanan Stratejik Silahları Sınırlandırma Anlaşması (SALT/2) üzerine gelişen tartışmalarda Türkiye yeni bir yer tutmaya ve ABD'nin koparmak istediği ödünlerden biri olmaya özeniyor! ABD, SALT/2 anlaşmasına, karşı tarafça uyulup uyulmadığını «kontrol etmek» amacıyla Sovyetler Birliği'ni casusluk üsleriyle kuşatmayı ve bu yönde Türkiye'den azami ölçüde yararlanmayı ummaktadır. İran'dan sökmek zorunda kaldığı bu üsleri Türkiye'ye aktarmak, mevcut üslere ek olarak U-2 casus uçakları için yeni üsler elde etmek, ABD' nin Ecevit Hükümetinden son istekleri olmuştur.

Carter, SALT/2'nin ABD açısından en az zararla atlatılacağına Kongreyi ikna edebilmek için öncelikle bu casusluk üslerini yeniden kurmaya Türkiye'yi ikna etmek zorunluluğunu hissetmektedir. Bunda da pek zorluk çekmemektedir, çünkü dış yardım alabilmek için Ecevit Hükümeti pazarlığın bütün türlerine yanaşmakta, «bedeline karşılık» her ödünü vermeye hazır olduğunu beyan etmektedir. Bu konuda Ecevit'in şu sözleri dikkat çekicidir:

«Türkiye SALT/2'nin insanlık için taşıdığı önemi bilmektedir. SALT/2'ye etkinlik kazandırabilmek için bize düşen görev olursa bunu da yerine getirmek isteriz.»

Bu sözler tipik bir sosyal demokrat «kurnazlığa» veya demagojiye işaret ediyor. SALT/2 dünya barışının elde edilmesi yönünde önemli bir adımdır. Ecevit bu anlaşmadan yana görünmek gereğini duymaktadır, ama pazarlık terazisinde ABD kefesine tutunmaya gayret etmektedir. **«SALT/2' ye etkinlik kazandırmak»** bilindiği gibi Carter'in ileri sürdüğü bir formüldür ve SSCB'yi gözetleme faaliyetlerini geliştirmeyi ifade etmektedir. Türkiye SALT/2'ye Carter'in istediği yönde ancak bir tek yolla «etkinlik» kazandırabilir veya katkıda bulunabilir. Casusluk üslerine ve U-2 uçaklarının Türkiye'ye yerleştirilmesine «evet» demekle!

Ecevit, buna hazır olduğunu ima yollu açıklamaktadır. «Sovyetler Birliği'nin razı olması» koşuluna ilave etmesi ise, artık Türkiye'de sosyalist sisteme yönelik casusluk faaliyetlerine öyle kolayca izin verilemeyeceğini bilmesindendir. Türkiye'ye emperyalizmin bölge jandarmalığı görevini yüklemek eskisi kadar kolay olmayacaktır.

Kaldı ki, Ecevit, U-2'ler konusunun bu noktada Türkiye ile Sovyetler Birliği arasındaki bir sorun olmadığını da bilmektedir. Çünkü bu konuda söylenecek olanlar yıllar önce söylenmiştir. Sorun, ABD'nin vereceği dolarlarla bu nokta da Türkiye'yi «ikna» edip edemeyeceği sorunudur.

Ecevit siyasal çarpıtma yolunu deneyerek, teslim olma niyetini «barışa katkı» kılıfıyla örtmeye çalışmaktadır. Demirel'in bile cesaret edemediği böylesi bir ödüne sosyal demokrasinin itibar etmesi mümkündür ama, artık dünya barışını ve halkların güvenliğini yakından ilgilendiren sorunlarda «son söz», dolar pazarlığına oturanların elinden alınmıştır.

Bir Faşist Katliam Daha

ANKARA'DA BİR KAHVEYİ BASAN FAŞİST SALDIRGANLAR YEDİ İŞÇİYİ ÖLDÜRDÜ

Ankara'da faşistlerin pervasızca bir kahveyi basıp yedi işçiyi öldürmeleri, bu tür olaylara zaptiye kafasıyla yaklaşmanın ve giderek sıkıyönetime umut bağlamanın boşunalığını bir kere daha gözler önüne sermiştir. Nitelikleri belli, emelleri de kendilerince açıklanmış siyasî mihraklara hiç ilişmeden, onların âletleriyle uğraşmanın sonu faşist cinayetlerin giderek azalması değil, tam tersi oluyor. Sosyal demokrasinin demokrasi düşmanları karşısında gittikçe gerilemesi demokrasi güçlerinin birliği sağlanarak durdurulmadıkça, faşist mihraklar kışkırtmalarının meyvelerini toplamaya devam edecekler, ilerici, yurtsever, sosyalist işçiler, öğrenciler, eğitim emekçileri üzerinde estirilen kanlı terörün sonu gelmeyecektir. Aynı zamanda da «anarşiyi önleme» adı altında anti-demokratizmin üstelik sosyal demokrasi eliyle büsbütün tırmandırılma süreci ilerleyecektir.

16 Mayıs günü Ankara'daki katliamla birlikte bütün yurtta tam on yedi kişi bu tür olaylarda hayatını kaybetmiştir. Terör dalgasında bu kabarmanın, tam da iş adamlarının hükümete ve demokrasiye yönelik kampanyalarıyla aynı zamana rastdüşmesi boşuna değildir. İş adamlarının hükümeti suçlama ve sarsma harekâtı, onu bir an önce devirip daha da sıkı «tedbirler»le milletin başına çöreklenmek isteyen demokrasi düşmanlarının cüretini arttırmıştır.

Demokrasi düşmanları karşısında gerilemenin, istedikleri tavizleri onlara bir bir vermenin, gerici ve faşist saldırganlığı daha da umutlandırıp azdırdığı, sıkıyönetim ilânının ve uygulamalarının bu konuda hiç bir derde çare olmadığının ortaya çıkmasıyla da artık iyice anlaşılmış olmak gerekir. Önce on üç ilde, sonra Doğu illerinde sıkıyönetim ilânı için baskılara boyun eğen sosyal demokrasi, şimdi «olağanüstü hal yasası» gibi «önlem»lere umut bağlamış görünüyor. Sosyal demokrat iktidar, eğer ömrü vefa ederse, onun da çare olmadığını görecektir. Lâkin, bir yanda faşist katliamlarda, öbür yandan iş adamlarının paralı muhtıralarında uç veren gerici saldırılar karşısında demokrasi güçlerinin birliğinin engin potansiyeline dayanmaktan —sosyalist hareketin hâlen süregiden zaaflarının da katkısıyla— sürekli kaçmasının kefaretini ilerde de ödemekte güçlük çekecektir. Cumhuriyet tarihinin «en ağır bunalımı»nı demokrasiyi ve kitleleri karşısına alarak atlatma sürecinde, Cumhuriyet tarihinin en kanlı döneminin iktidarı olmakla suçlanmaktan tarih önünde kendini kurtaramayacaktır.

Dönek Sedat'ın Önlenemiyecek Düşüşü

Mısır - İsrail - ABD anlaşmasıyla başta Filistinliler olmak üzere Arapları sırtından hançerleyen Sedat, dönekliğin cezasını Arap dünyasından tecrit olmakla ödemeye başladı. Bu süreç, Mısır halkının Sedat'ı yok etmesiyle sonuçlanacak.

ABD ve İsrail'in emperyalist ve siyonist çıkarlarına tarihte az rastlanan bir ihanetle yardımcı olan Sedat, belki de hiç ummadığı şekilde Arap dünyasından tepki gördü. Bu duruma en az Sedat kadar şaşıran diğer bir kişi de Carter olmalı. Çünkü Carter, Mısır - İsrail anlaşması için «olağanüstü fedakârlık»lar gösterirken, en azından Ürdün, Suudi Arabistan ve Arap Emirliklerini de peşinden çekmeyi umuyordu.

Evdeki hesabın çarşıya uymadığı, Arapların giderek gelişen tepkileriyle ortaya çıktı.

Anlaşmanın başlarında bir süre yalpalayan ve net bir tutum takınmaktan kaçınan Suudi Arabistan ve Arap emirlikleri kısa süre içinde anlaşmaya ve Sedat'a karşı kesin bir tutum içine girdiler.

Suudi Arabistan Başbakan Yardımcısı geçende verdiği bir demeçte şöyle diyordu: «Suudi Arabistan krallığı Ortadoğu'da zorla dayatılan ve yeni bir savaş tehdidini içinde taşıyan çürük bir barış istemiyor... Yapılan şey barış değil, savaş çağrısıdır, zira bölgemizi ateşe salmaktadır... Eğer ABD âdil, sürekli ve toptan bir anlaşmaya varılsın istiyorsa, FKÖ ile doğrudan ilişkiye girmelidir.» Filistin halkının haklarına kendi savunmaları ve egemenlikleri kadar önem verdiklerini söyleyen Suudi Arabistan Başbakan Yardımcısı, Sovyetler Birliği ile ilişkiler konusunda da şunları söyledi:

«Sovyetler Birliği'nin uluslararası siyasette oynadığı önemli rolün farkındayız ve Sovyet siyasetinin Arapların haklı davalarını desteklediğini biliyoruz.»

Gerici Suudi Arabistan ve Arap emirliklerinin Mısır - İsrail anlaşmasına karşı red cephesinde yer almalarında en önemli etken, İran'da gerçekleşen devrim ve özellikle petrol sorunu ve İsrail'in saldırganlığı karşısında diğer Arap ülkeleri arasında sıkı bir dayanışmanın sağlanması olmuştur.

Şimdi Kuveyt, Mısır bankalarındaki 1 Milyar dolarını çekmekte, Suriye ve Irak, Mısır'ın Ortadoğu haber ajanslarını kapatmakta, Suudi Arabistan, ABD'nin Mısır'a vereceği savaş uçaklarının parasını ödememektedir. Ve son olarak, geçenlerde yapılan 42 İslam ülkesinin katıldığı 10. İslam Konferansına Mısır alınmamıştır.

Sedat, tecride uğradıkça küplere binmekte, gelişi güzel tehditler savurmaktadır. Bu arada anti-sovyetizm yapmaktan da geri kalmamaktadır. Bir konuşmasında, «Mısır'da açığa yol açmak ve Mısır halkını dize getirmek isteyen» Sovyetlerin sözde bu amaçla başvurduğu önlemlere karşılık vermek üzere onlarla anlaşmalarını iptal ettiklerini hatırlatarak, Mısır'la ilişkilerini kesen Arap ülkelerine bu olaydan «ibret» almalarını söylemiştir. Böylece Sedat, Ortadoğu'da hayali bir Sovyet «tehlikesi» gösterip Arap ülkelerini kendisi gibi ihanete davet etmektedir. Ne var ki «Filistinlileri ortadan kaldırmak» isteyen İsrail'le sarmaş dolaş olan Sedat, görüldüğü gibi, bu sözleri ile kimseyi kandıramamıştır.

Arap ülkelerinin tümünün Mısır'a karşı ortak müeyyideler uygulamaları Sedat'ı köşeye sıkıştırırken, öte yandan emperyalizmin bölgedeki oyunlarını da boşa çıkarmaktadır. Bizzat ABD'nin eski Dışişleri Bakanı Kissinger, «Mısır - İsrail anlaşmasının istenilen sonuca varmadığını ve yakın bir gelecekte bozulabileceğini» öne sürmüştür. Ortadoğu'da emperyalizme karşı alınan tutum emperyalizmin eski kurt Dışişleri Bakanı Kissinger'in öngörüsünün «haklı» olduğunu yakın bir gelecekte gösterecektir.

Sedat, ABD patentli anlaşmaya imza atmakla kendi eliyle ölüm fermanını imzalamıştır. Daha dün en yakın komşusu olan ülkeler bile Sedat'ı kaderiyle ve emperyalist dostlarıyla başbaşa bırakmışlardır. Ama Sedat'tan esas hesap soracak olan, Mısır halkıdır.

NATO'NUN YENİ SOĞUK SAVAŞ MANEVRALARI VE TÜRKİYE

Selçuk Calhan

Emperyalistler SALT/2 anlaşmasının imzalanmasının yaklaştığı bugünlerde tartışma alanına yeni unsurlar sokmayı ve bu yoldan barışçı gelişmeleri yokuşa sürmeyi deniyorlar. SALT/2 nin özellikle Orta Avrupa'ya ilişkin hükümleri ABD'nin Avrupalı müttefiklerini telaşlandırıyor. Çünkü onlar, barışın sıcak rüzgarının estiği bir Avrupa'da kendi egemenliklerinin anti-tekel güçler karşısında sarsılacağından endişe duymaktadırlar.

Ve artık soğuk savaş manevraları açıktan yapılmamaktadır. Bir «Sovyet Tehdidi»nden sözedebilmek için emperyalizmin ve maoculuğun başvurduğu demagoji, NATO'nun geliştirdiği yeni tehditkar eğilimler karşısında kendiliğinden iflasa sürükleniyor. Sosyalist ülkeler savunma harcamalarında sürekli azaltma yapma yolunu seçerlerken, NATO ülkelerinin eğilimleri ters yönde gelişiyor.

Brüksel'de yapılan NATO Savunma Bakanları Konseyi toplantısında NATO'nun «Sovyet saldırısı» ihtimaline karşı silahlanması ve savunma giderlerinin %3 oranında artırılması kararı alındı. Ağır bir ekonomik bunalım içinden geçtiği bilinen Türkiye'nin Savunma Bakanı da, yeni ve ağır ekonomik yükler getirecek olan bu karara imza atanlar arasındaydı!

Türkiye NATO'nun askeri çemberini kırmak yerine, oradaki konumunu güçlendirme yolunu, tek seçenek olarak benimsemiş görünüyor. Ecevit hükümeti buradan kalkarak yardım ambargosunu da kırabileceğini ummaktadır. Ve Türkiye'nin bu eğilimini çok iyi değerlendiren emperyalist çevreler, NATO'nun sırtına binecek yeni yükleri Türkiye'nin omuzlarına kaydırmanın hesaplarını da birlikte geliştiriyorlar. Ankara'ya her sabah bir «temsilci»nin gelmesi boşuna değil. NATO Avrupa müttefik kuvvetler komutanı Haig de bu gelenler arasında. «Veda»da bulunurken Türkiye'nin NATO içindeki muhtemel perspektiflerini de verecek. Bir kaç saldırı üssü daha.. NATO'cuların Türkiye'den koparmaya çalıştıklarının «hepsi» bu!

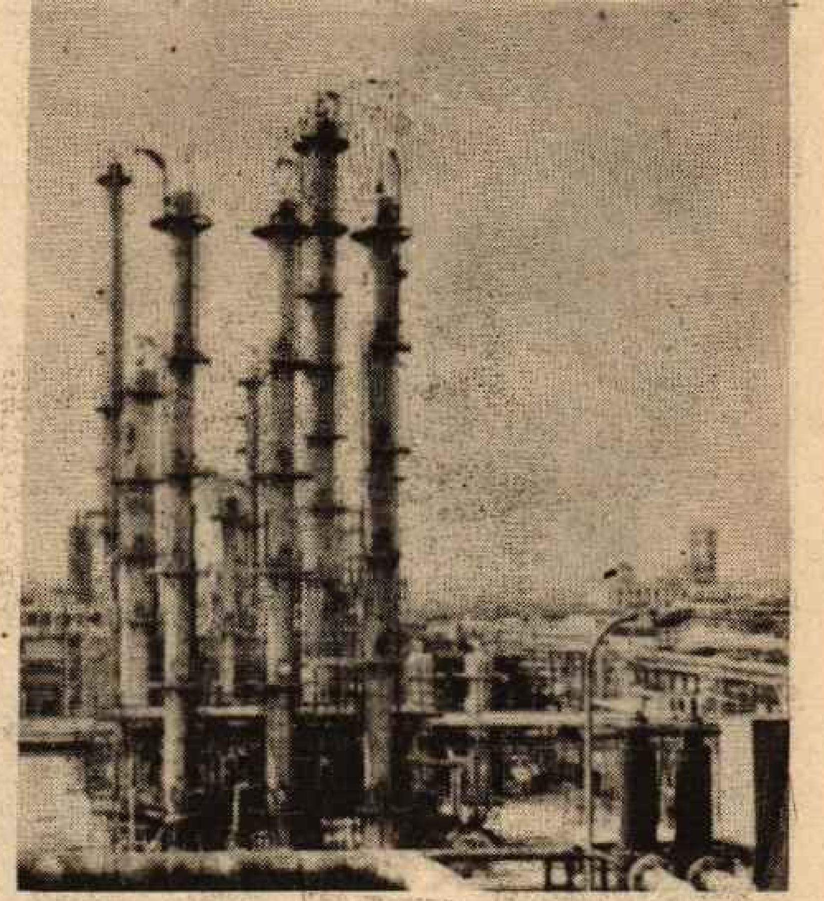
Kuşkusuz Türkiye'nin NATO dışında kalması veya başka bir deyimle, barışa gerçekten katkıda bulunması, temel bir siyasi tercih sorunudur. Bu tercih yapılmadığı sürece «soğuk savaş» manevralarında Türkiye'nin yeni ve tehlikeli görevler üstlenmesi kaçınılmaz olmaktadır. Ve bu tercihi yapabilecek konumda olmayan Ecevit Hükümeti, barıştan yana gözükmesine, hiç değilse «silah dengesine dayalı bir barış»tan yana olmasına rağmen, bu eğilimini politika olarak somutlamak imkanından mahrum kalmakta, tek yanlı silahlanma eğilimlerinin yanında yer almaktadır, buna zorlanabilmektedir.

NATO'nun, öteden beri olduğu gibi, geliştirmekte olduğu yeni tutumuyla da Türkiye'nin ulusal çıkarlarına tamamen ters bir örgütlenme olduğu ve NATO'dan çıkmanın Türkiye açısından hayati bir önem kazandığı böylece bir kere daha kendini gösteriyor.

Sosyal demokrasinin «kişilikli dış politika»sının gelip dayandığı noktada Türkiye'nin «ulusal kişiliği» çıkmaza giriyor. Sosyal demokrasinin dünü, bugünü ve geleceği de bu deneyden çıkıyor.

Kapitalist Metropoller ve Petrol Sorunu

ABD başta olmak üzere kapitalist metropollerde gittikçe büyüyen «petrol sorunu»na dair haberler gazetelerde ne zamandır önemli bir yer tutuyor. Sözkonusu «petrol sorunu»-

nun altında, petrol üreten ülkelerin —bunların büyük bir kısmını Arap ülkeleri ve İran oluşturuyor —ulusal çıkarlarına eskiden olduğundan daha bilinçle sahip çıkmaya başlamaları yatıyor. Petrol üreticisi ülkeler bu doğrultuda son zamanlarda 1) ürettikleri petrolü daha yüksek fiyata satma, 2) petrol üretimini kısıtlama biçiminde siyasetler uygulamaya yöneliyorlar.

Petrol üreten ülkeler, eskiden olduğu gibi çokuluslu şirketler tarafından yağmalanmamaya kararlılar artık. Petrollerinin bir bölümünü kendi gelişimleri için kullanmak, petrol tüketicisi ülkeleri, petrolün bir bölümünü çıktığı yerde işlemek üzere anlaşmaya zorlamak istiyorlar. Kısacası, kaynaklarını daha iyi değerlendirmek niyetindeler. Meselâ İran'ın birkaç gün önce kararlaştırdığı varil başına 2,6 Franklık fiyat artışının anlamı bu; Suudi Arabistan'ın çokuluslu «Arap Amerikan Petrol Şirketi» adlı konsorsiyuma verdiği petrolü azaltma tasarısı da yine aynı amaca dönük.

Kaldı ki petrol üreticisi ülkeler, son beş ayda kârlarını %100'ün çok üstüne çıkaran ve bunu sınırsız bir spekülasyonla gerçekleştiren petrol şirketlerinin de farkındalar. Kapitalist dünyada enflasyonun ani fırlaması sının, bu spekülasyon yüzünden olduğunu biliyorlar. Artan enflasyon ve doların değer kaybı ise, petrol üreticisi ülkelerin satın alma gücünde 1973' ten bu yana %14'ün üstünde bir azalma meydana getirdi.

Öte yandan, petrol üreten ülkeler, topraklarında hâlen işletilen petrol yatakları dışındaki rezervlerin sanıldığı kadar büyük, yani uzun ömürlü olmadığının da birden farkına vardılar.

Meselâ kısa bir süre öncesine kadar, petrol rezervlerinin dünyaya yetmeyeceği ihtimaline karşı, Suudi Arabistan'ın sınırsız petrol potansiyeline sahip olduğu, en «inandırıcı» biçimde tekrarlanıp duruyordu. Oysa soruna teknik açıdan yaklaşılarak yapılan son etütlerde bu tahminlerin hayli iyimser olduğu ortaya çıktı.

Yedi yıl önce Suudi Arabistan'ın 1980'den 20. Yüzyıl sonuna kadar günde 20 milyon varil petrol üretebilecek kapasitede rezervi olduğu söylenirken, bugün bunun yanlış olduğu ve günlük üretim kapasitesinin 12 • milyon varili —o da 1986'dan sonra— ancak bulacağı açıklanıyor.

Diğer OPEC ülkelerinin hemen tamamında da (Irak, Libya, Cezayir, Kuveyt, Birleşik Arap Emirlikleri) petrol rezervlerinin durumu bunun gibi.

Bu durumda petrol üreticisi ülkelerin petrol fiyatını yükseltmeleri ve üretimi kısmaları hem doğrudur, hem de haklarıdır. Artan fiyatların ve tüketime arzedilen ürün hacminde azalmanın sanayileşmiş kapitalist ülkelerde yine bir «petrol sorunu» yaratmasının —ve bu arada petrol üretme-

yen geri kalmış ülke ekonomilerinin büyük mali baskı altına girmesinin— tek sorumlusu, emperyalist petrol tekellerinin aşırı kâr hırsı ve kapitalizmin, kârdan başka bir şey düşünmeyen dünya görüşüdür. Dolayısıyla son on yılın başta gelen sorunları arasında yer alan «petrol sorunu», emperyalizmle dünya halkları arasındaki çelişkileri daha da açığa çıkararak sertleştirme yönünde olumlu sonuçlar doğurmaktadır.

Nitekim son gelişmeler karşısında, özellikle ABD'nin başını çektiği Sedat - Begin anlaşmasına karşı tüm Arap ülkelerinin bir red cephesi oluşturmaları üzerine ABD'nin de Ortadoğu siyasetini sertleştirmesi ve «icabında» bu bölgede zor kullanmak için 100.000 kişilik özel bir vurucu güç oluşturacağını açıklaması, emperyalizmin umduğunun tersi siyasi gelişmelere yol açtı.

Son zamanlarda İsrail'in Filistin halkına karşı giriştiği saldırıların azgınlaşması ve tüm Ortadoğu'yu ateşe salmayı hedefler görünen İsrail siyaseti, İran devriminden ve Sedat'ın ihanetindden sonra İsrail'e petrol ikmalinin kesilmesinden de kaynaklanıyor. Ama İsrail'in azan saldırganlığı Arap halkları arasında yakınlığı ve dayanışmayı güçlendirmekten başka sonuç vermiyor. Irak Devlet Başkanı Yardımcısının geçende «Arap ülkelerinin siyonist saldırılara karşı haklarını korumak için petrolü silah olarak kullanmalarının olağan» olduğunu söylemesi bu olguyu bir kez daha vurgulamıştır.

Petrol üreticisi Arap ülkeleri, bu anlayışla, İsrail'in ardında onun ağababası ABD emperyalizminin sömürü ve tahakküm siyasetinin yattığının farkındalar. Gerek ulusal çıkarlarına sahip çıkma kaygıları, gerekse petrolün silah olarak kullanılması, giderek onları emperyalizmle doğrudan cebelleşmeye götürmektedir, bu da onların anti-emperyalist cepheye gittikçe daha çok yakınlaşmalarına yol açmaktadır. ABD'nin geleneksel, klâsik müttefiki Suudi Arabistan'ın dış siyasetinde son zamanlarda gözlenen yeni gelişmeler bunun sadece bir örneğidir.

kısa..kısa..kısa

İRAN — SESSİZLİK DUVARI

İran Komünist Partisi Tudeh yeni rejim yetkililerinin yükselttiği sessizlik duvarını sert bir dille eleştirdi. Parti organı «Mardom» gazetesi, bu duvarın özellikle en eski ve halka en yakın siyasi parti olan Tudeh için kullanılmasının şaşkınlık yarattığını bildiriyor. 1 Mayıs günü ülkedeki tüm partilerin bildirilerini yayınlayan İran Radyo-Televizyonunun, Tudeh'in bildirisini yayınlamaması bu kasıtlı sessizliğin son örneği oldu.

GUATEMALA — SİYASİ CİNAYET REKORU

Guatemala'nın çeşitli yerleşim yerlerinde geçen salı günü biri kadın 9 ceset bulundu. Bunlar, aşırı sağ «ölüm mangaları» adlı silahlı çetelerin son siyasi terör kurbanlarıydı. Siyasi cinayetlerde Guatemala, dünya rekorunu elinde bulunduruyor. Son zamanlarda günde ortalama 5 siyasi cinayet işleniyor. Komünist militanlar, aralarında eski Dışişleri Bakanının da bulunduğu demokratlar, öğrenci liderleri öldürülüyor.

Amerikan emperyalizmi bu cinayetlerde işbirlikçi rolünde. Çünkü, Orta Amerika'da denetimini artırmak, çıkarlarını sağlama bağlamak ve Guatemala'nın önemli petrol yataklarına sahip Peten bölgesini elinde tutmak istiyor. Sosyal demokrat bir rejim zoruna gittiğinden, eli kanlı rejimleri kurduruyor: General Romeo Lucas başkanlığındaki Guatemala cuntası gibi.

SAN SALVADOR — KANLI GÖSTERİ

Geçtiğimiz pazartesi günü San Salvador'da yaklaşık 400 kişinin yaptığı gösteri, ordunun ani baskını ve ateş açması sonucu 20 kişinin ölmesi ve ellinin üstünde kişinin yaralanmasıyla bitti.

Bir kermes havasında başlayan gösteride «Özgürlük» isteyen sloganlar atılıyordu.

BULGAR — MACAR İŞBİRLİĞİ

Bulgaristan Başbakanı Stando Todorov'un Macaristan'a yaptığı resmi ziyaretin sonunda yayınlanan ortak bildiri, görüşülen sorunların tümünde Macaristan ve Bulgaristan'ın tam bir görüş birliği içinde olduğunu açıkladı. Görüşmelerin esas konularını ekonomik sorunlar ve iki ülke arasında, teknik ve bilimsel alanlardaki işbirliğinin 1990 yılına kadar güçlendirilmesi oluşturuyordu.

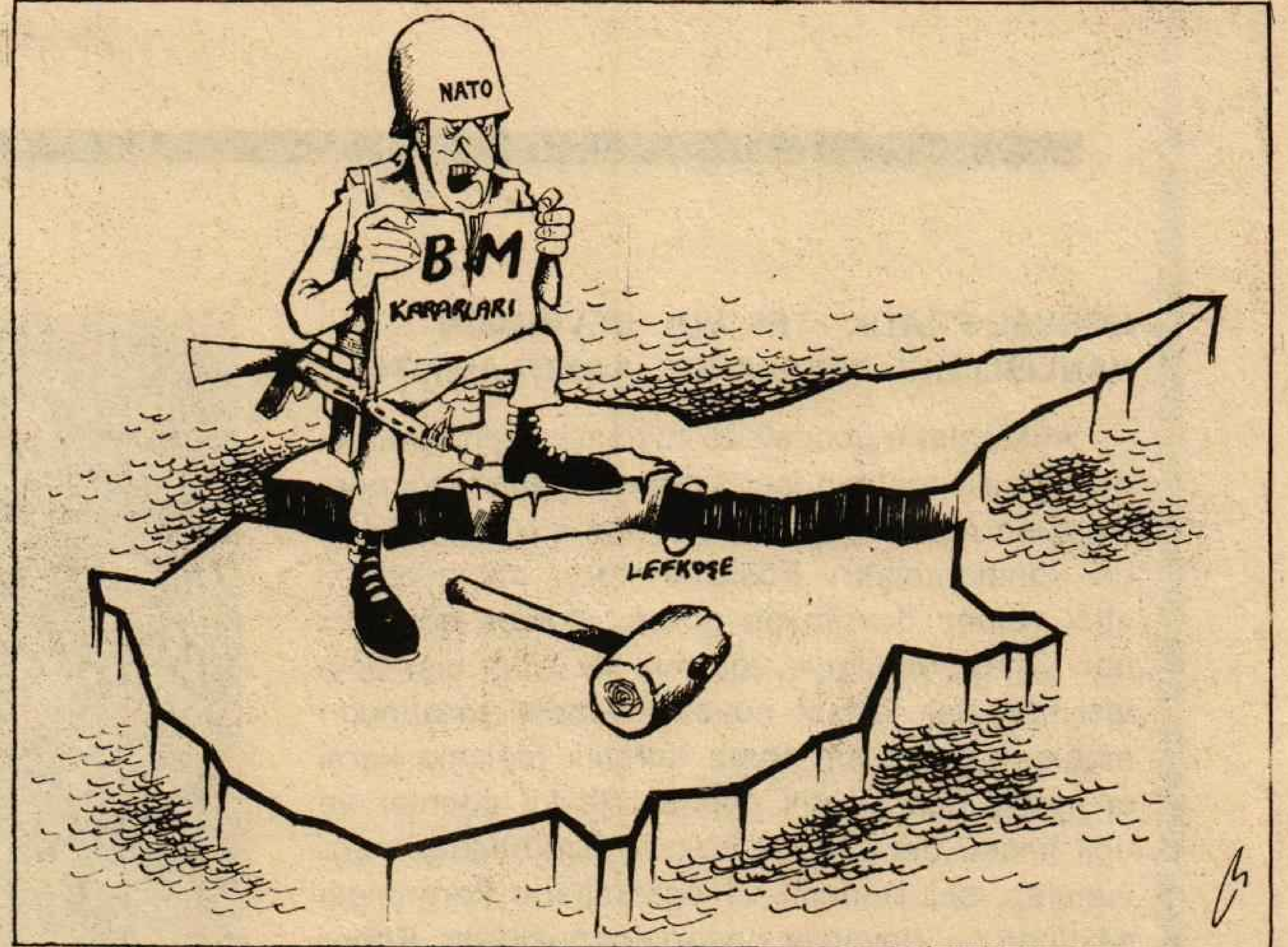
Thatcher'in Soğuk Savaş Çığlıkları

İngiltere'nin «açık sözlü» demokrasi düşmanı yeni Başbakanı Thatcher, Amerikan «Time» dergisine verdiği demeçte, soğuk savaş kışkırtıcılığında Amerikan kongresinin «şahin»lerinden aşağı kalmayacağını kanıtlamıştır. Thatcher, demecinde, «Rus tehlikesini, dünya çapında bir olay olarak görüyorum... SSCB'nin amacı asla değişmedi. Bu amaç, dünyada komünist egemenliğinin kurulmasıdır» diyerek ne denli barış düşmanı olduğunu sergilemiştir. Soğuk savaş kışkırtıcılığı kokan bu demecin tam SALT - 2 görüşmeleri sırasında bir Amerikan dergisine verilmesi herhalde bir rastlantı değildi.

Soğuk savaş cadısı Thatcher, İran'ın kaybedilmesiyle Batı dünyasının önemli bir darbe yediğini, önemli hammadde kaynağı olan Rodezya'nın aynı sonuca varmasının derin yaralar açabileceğini söyleyerek bu önemli hammadde kaynağının da «kaptırılmamasını» önermektedir.

Thatcher, öte yandan, emperyalist bloklaşma konusunda «tek bir birleşik güç yerine Amerika, Fransa ve İngiltere'nin üçlü bir caydırıcı güç oluşturmalarının daha yerinde olacağını» öne sürmüştür. Thatcher bu sözleriyle soğuk savaş öncülerinin kimler olabileceğini bir kere daha göstermiştir.

Ayrıca, Thatcher'in Kraliçe Elizabeth tarafından açıklanan hükümet programında ilk işin sendikal hakların kısıtlanması olacağı belirtilmiştir. Thatcher, içte giderek gelişen toplumsal muhalefeti susturabilmek için emekçilerin üzerine yürümeyi kendine görev bilmektedir. Bayan Thatcher bu azgınlıklarını dilediği gibi boyutlandırabilecek midir? Bu biraz zor bir ihtimal olarak gözükmektedir. Çünkü önümüzdeki dönemde sınıf mücadelesinin daha ileri boyutlara ulaşacağı şimdiden belli olan İngiltere'de demokrasi güçleri Thatcher' in bu ihtiraslarına boyun eğmeyeceklerdir.

Denktaş-Kipriyanu Görüşmesi

Uzun bir süredir gündemde bulunan Denktaş - Kipriyanu görüşmesi, nihayet tarafların masaya oturmasıyla gerçekleşmiştir. İlk görüşme, 15 Ocak 1978 tarihinde yapılmış, ancak geçen bir yıllık süre içinde iki taraf çeşitli bahaneler ileri sürerek yeni bir görüşmenin gecikmesine neden olmuşlardır.

Kıbrıs'ta ilk kez Türk ve Rum kesimlerinin görüşmesi, 12 Şubat 1977 tarihinde gerçekleşmişti. Bu görüşme, BM Genel Sekreteri Dr. Kurt Waldheim'in gözetiminde, Kıbrıs Cumhurbaşkanı Başpiskopos Makarios ile Kıbrıs Türk lideri Rauf Denktaş arasında Lefkoşe'de gerçekleşmişti. Denktaş - Kipriyanu görüşmesinde toplumlararası görüşmelerin yeniden başlatılmasında temel olacak bazı ilkeler üzerinde anlaşmaya varılmıştı. Bu ilkeler şöyleydi:

a) Taraflar, bağımsız, bağlantısız, iki toplumlu federal bir cumhuriyet istemektedir.

b) Her toplumun yönetimi altındaki topraklar, ekonomik yeterlik ya da toprak verimliliği ile toprak mülkiyeti esas alınarak görüşülmelidir.

c) Dolaşma ve yerleşme serbestiyeti, mülkiyet hakkı ve diğer özgül konularla ilgili ilkesel sorunlar, görüşmelere açık olup, bu konuların görüşülmesinde ana temel olan iki toplumlu federal sistem ile Kıbrıs Türk Toplumu için doğabilecek bazı uygulama güçlükleri gözönünde bulundurulacaktır.

d) Federal Merkezi Hükümetin görev ve yetkileri, ülkenin birliği ve devletin iki toplumlu karakterini koruyacak biçimde oluşacaktır.

Daha sonra 15 Ocak 1978'de, bu kez Denktaş ve Kipriyanu BM karargâhında verilen bir yemekte biraraya gelerek toplumlararası görüşmelerde izlenecek «yol ve yöntemleri» saptamışlardı.

Kıbrıs bugün emperyalizm yönünden önemli bir yer olarak kabul edilmekte ve özellikle İran devriminden sonra emperyalizmin bu bölgede uğradığı kayıplarının telafisi için hazır bir ortam sağlamaktadır. Bunu doğrulayan bir olay, geçenlerde Carter'in Mısır - İsrail anlaşmasından sonra Kıbrıs sorununda da arabuluculuk yapabileceğini söylemesidir. Böylece ABD, Kıbrıs'ı bir NATO üssü haline getirmek için sürdürdüğü gayretleri saklamamaktadır.

Gündemsiz, açık maddeli, BM gözetiminde yapılan toplumlararası anlaşmalar, iki toplum arasındaki nefret duvarlarının yıkılmasına ve nihai kalıcı çözüm yollarının açılmasına şüphesiz yardım edici mahiyettedir. Denktaş - Kipriyanu görüşmesinin Kıbrıs'ta iki toplum arasındaki insani sorunların çözümü ve Anlaşma yolunda olumlu kararların alınması, barış için ileri bir adımın atılmasını getirecektir.

AKEL Merkez Komitesinin 2. Olağan Plenum kararlarında, «BM kararlarına 1977 Şubatında BM Genel Sekreterinin huzurunda varılan Denktaş - Kipriyanu anlaşmalarına içtenlikle, tutarlı bir şekilde sadakat bugünkü çıkmazdan sıyrılmak, Kıbrıs sorununa barışçı, adil ve kalıcı bir çözümün bulunmasının en esaslı önkoşulu» olduğu vurgulanmaktadır. AKEL'in de belirttiği gibi, Denktaş - Kipriyanu görüşmesinin gerçekleşmesi barış için kalıcı bir çözüm olanaklarını genişletmektedir. Gazetemiz yayına girdiğinde görüşme devam ediyordu ve ne gibi sonuçlara varıldığı belli değildi. Ancak, iki lider görüşmeye giderlerken 1977 görüşmesinin kararlarına sadık kalacaklarını dile getirmişler ve asıl önemlisi BM gözetiminde görüşmelere oturmuşlardır. Büyük bir olasılıkla Denktaş - Kipriyanu görüşmesinde olumlu yönleri ağır basan kararlar çıkabilecektir.

Kıbrıs'ta nihai çözümü sağlayacak olan, BM örgütü çerçevesinde uluslararası bir konferansın toplanması, Denktaş - Kipriyanu görüşmesinin sonuçlarına sıkı sıkıya bağlıdır. İki toplumun liderleri görüşmelerden, 1977 görüşmeleri çerçevesinde ileri kararlar alarak ayrılırlarsa uluslararası bir konferansın ilk adımları da böylece atılabilecektir.

Emperyalizm Kıbrıs'ta emellerini gerçekleştirmek için, iki toplumun karşılıklı görüşmeler ve BM kararları doğrultusunda davranmalarına rağmen, araya «hakemler» sokarak Camp David türünden «çözüm»leri dayatmaya çalışmaktadır. Kıbrıs'ta iki toplumun liderlerinin BM gözetiminde biraraya gelmeleri emperyalizm açısından olumsuzdur. Ancak, görüşmelerin sonucu esas belirleyici olgu olacaktır.

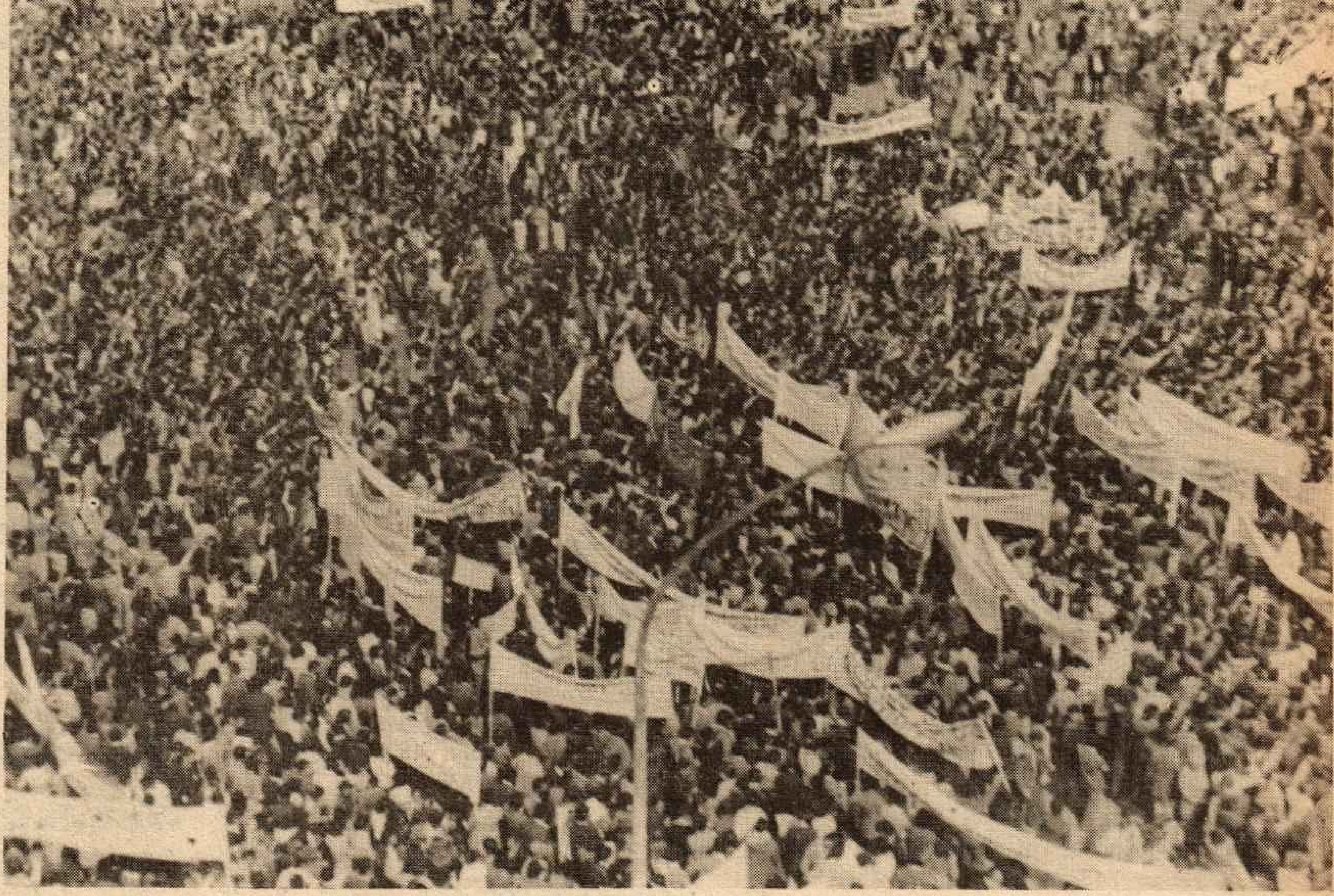
FAŞİZME GEÇİT V

SOSYAL PRATİK «TEK YOL DEVRİM»İN YANLIŞLIĞINI DEFALARCA KANITLAMIŞTIR

Antifaşist mücadelede faşizme geçit verilmemesi acil hedefinin işçi sınıfının iktidar mücadelesinden nasıl önde geldiği, pratikte de defalarca kanıtlanmıştır. Faşizme karşı mücadelenin «tek yolunu devrim»de gören «solcu» eğilimler her zaman yenilgiye uğramış ve bilim dışı böylesi görüşler, bizzat hayatın kendisi tarafından mahkum edilmiştir. Buna karşılık faşizme karşı en geniş demokratik cepheyi teşkil edenler ve acil hedefi demokratik hak ve özgürlüklerin savunulup işçi sınıfının ve emekçilerin korunması şeklinde belirleyenler başarılı olmuşlardır. **Rapor** çeşitli ülkelerdeki uygulamaları değerlendirirken, bu konuya açıklık getirmektedir. İngiltere'de sürdürülen antifaşist mücadele **Rapor'**da şu şekilde değerlendirilmektedir:

«Fakat işçi sınıfının «Milli Hükümet»ten duyduğu nefret gittikçe artan sayıda insanı İngiltere'de yeni bir İşçi Partisi Hükümeti kurulması sloganı altında birleştiriyor. Bir işçi Partisi Hükümetine hâlâ inanan kitlelerin bu düşünce tarzını Komünistler hiçe sayabilirler mi? Hayır, yoldaşlar. Bu kitlelere yaklaşmanın bir yolunu bulmalıyız. İngiliz Komünist Partisinin On Üçüncü Kongresinin yaptığı gibi onlara şöyle diyeceğiz: biz komünistler, işçileri sermaye boyunduruğundan kurtarabilecek yegâne hükümet biçimi olarak bir Sovyet hükümetinden yanayız. Ama siz bir İşçi Partisi hükümeti mi istiyorsunuz? Pekâlâ. «Milli Hükümet»in devrilmesi için geçmişte sizinle elele savaştık, şimdi de savaşıyoruz. Bundan önceki her iki İşçi Hükümetin de İşçi Partisi tarafından işçi sınıfına yapılan vaadleri gerçekleştirememiş olmalarına rağmen, yeni bir işçi Partisi Hükümeti kurulması için verdiğiniz savaşı desteklemeye hazırız. Biz bu hükümetten sosyalist tedbirler almasını beklemiyoruz. Fakat milyonlarca işçi adına onun karşısına, işçi sınıfının ve tüm emekçilerin temel ekonomik ve siyasi çıkarlarını savunması talebiyle çıkacağız. Bu gibi talepler için ortak bir program üzerinde birlikte görüşelim ve «Milli Hükümet»in gerici saldırısını, sermayenin ve faşizmin saldırısını, yeni bir savaş hazırlığını püskürtmek için proletaryanın muhtaç olduğu eylem birliğini gerçekleştirelim. Bu temel üzerinde, gelecek parlamento seçiminde «Milli Hükümet»e karşı, ve aynı zamanda, kitleleri işçi sınıfı dâvâsı aleyhine ve İngiliz burjuvazisinin çıkarı doğrultusunda kendi peşine takmaya çalışan Lloyd George'a karşı İngiliz yoldaşlar İşçi Partisi örgütleriyle işbirliği yapmaya hazırdırlar.

İngiliz Komünistlerinin tutumu doğrudur. Bu tutum, İngiliz işçi sendikalarının ve İşçi Partisinin milyonlarca üyesiyle militan bir birleşik cephe kurmakta onlara yardımcı olacaktır. Komünistler, savaşçı proletaryanın her zaman en ön safında yer alırken ve tek doğru yolu —burjuvazinin hakimiyetinin devrimle yıkılması ve bir Sovyet hükümeti kurulması için mücadele yolunu— kitlelere gösterirken, acil siyasi hedeflerini belirleme işinde, kitle hareketinin zorunlu aşamalarının üzerinden atlamaya kalkmamalıdırlar -işçi sınıfı bu aşamaların seyri içinde kendi tecrübesiyle hayallerinden kurtulur ve Komünizme geçer.» (Georgi Dimitrov, Seçilmiş Eserler, Sofya, 1972 İng. Cilt 2. sf. 39-40»

Yukarıdaki satırlar sosyalistlerin antifaşist mücadelede izlemeleri gereken yola ışık tutması bakımından, ilave açıklamalar gerektirmeyecek ölçüde öğreticidir. Yine **Rapor'**da Fransa ile ilgili olarak şunlar söylenmektedir:

«Fransa, bildiğiniz gibi, işçi sınıfının faşizmle nasıl savaşılacağına dair tüm uluslararası proletaryaya örnek olduğu bir ülkedir. Fransız Komünist Partisi birleşik cephe taktiklerinin nasıl uygulanması gerektiği hususunda Komünist Enternasyonalin bütün Kesimlerine örnek olmaktadır; Sosyalist işçiler de diğer kapitalist ülkelerin Sosyal Demokrat işçilerinin şimdilerde faşizme karşı mücadelede ne yapmaları gerektiği hususunda onlara örnek olmaktadırlar.»

....

«Fransa'da işçi sınıfının karşı karşıya olduğu görevler nelerdir?

Birincisi, yalnız siyasi alanda değil, ekonomik alanda da, kapitalist saldırıya karşı mücadeleyi örgütlemek için bir birleşik cephe oluşturmak ve bunun baskısıyla, reformcu Emek Konfederasyonunun önderlerinin birleşik cepheye gösterdikleri direnmeyi yenmek.

İkincisi, Fransa'da sendikal girliği sağlamak —sınıf mücadelesi temeline dayanan birleşik sendikalar.

Üçüncüsü, geniş köylü ve küçük burjuva kitleleri anti-faşist harekete seferber etmek, anti-faşist Halk Cephesi'nin programında onların acil taleplerini dikkate almak.

Dördüncüsü, şimdiye kadar gelişmiş olan anti-faşist hareketi, anti-faşist Halk Cephesi'nin partizan olmayan ve seçimle oluşan örgütlerini yaygın biçimde kurarak örgütsel bakımdan güçlendirmek ve daha yaygınlaştırmak; bu örgütlerin etkinliği Fransa'da çalışan halkın bugünkü partileri ve örgütlerinden daha yaygın olacaktır.

Beşincisi, cumhuriyete karşı komplo örgütleri ve Hitler'in Fransa'daki ajanları olan faşist örgütlerin dağıtılıp silahsızlandırılmasını dayatmak.

Altıncısı, bir faşist darbe hazırlamakta olan komplocuların devlet aygıtından, ordudan ve polisten temizlenmelerini sağlamak.

Yedincisi, Fransız faşizminin en önemli mevkilerinden biri olan Katolik Kilisesinin gerici kliklerinin önderlerine karşı mücadeleyi geliştirmek.

Sekizincisi, orduyu anti-faşist harekete bağlamak; bu amaçla orduyu anayasaya aykırı bir hükümet darbesine alet etmek isteyenlere karşı, cumhuriyeti ve anayasayı savunmak için ordu saflarında komiteler kurmak. Fransa'daki gerici güçlerin, Alman faşizminin saldırısı karşısında barış dâvâsını savunan Fransız-Sovyet paktını yıkmalarını engellemek.

Fransa'da eğer anti-faşist hareket, Fransız faşizmine karşı gerçek -lafta değil, fiilen- mücadele yürütecek ve anti-faşist Halk Cephesi'nin taleplerinden oluşan programı uygulayacak bir hükümetin kurulmasını getirecekse, Komünistler, her burjuva hükümetin uzlaşmaz düşmanları ve bir Sovyet hükümetinin destekçileri olmakta devam etmekle birlikte, büyüyen faşist tehlike karşısında böyle bir hükümeti desteklemeye hazır olacaklardır.» (a.g.e. sf. 40-43)

Fransa o dönemde faşizme geçit verilmemesi mücadelesinin başarıyla sürdürüldüğü bir ülkedir. Ve bunda da, güçlü bir antifaşist halk cephesi kurulabilmiş olmasının tayin edici rolü olmuştur.

Yukarıdaki alıntının ilginç bir noktası da şudur ki, antifaşist cephenin görevleriyle «tek yol devrim»cilerin faşizme karşı mücadele için önerdikleri arasında uzak yakın bir benzerlik bulunmamasıdır. Zaten işçi sınıfı biliminin faşizme karşı mücadeleye bakışıyla küçük burjuva anarşizminden kaynaklanan «sol» maceracı öneriler arasındaki derin ayrılıklar, kendilerini bu gibi ay-

ERMEMEK İÇİN -9

raç noktalarında hemen belli ederler.

Fransa ile ilgili alıntının bir ilginç noktası da son paragraftır. Bu paragraf başlı başına antifaşist mücadelede sosyalistlerle, «sol» maceracılar arasındaki görüş ayrılığını hemen açığa çıkarmakta ve antifaşist mücadeleyi yürüten halk cephesi iktidarının bir devrim hükümeti olamayabileceğini açıklayarak «tek yol devrim» safsatasını bir kez daha mahkum etmektedir.

«SOL» MACERACI EĞİLİMLER, KESİNLİKLE ETKİSİZ BIRAKILMALIDIR

Antifaşist mücadelede «sol» maceracı tutumların zararlı etkileri üzerinde defalarca durulmuş ve giderilmesi için çaba harcanmıştır. Özellikle günümüz şartlarında «solcu» tavırların üzerine gidilmesi ve etkisiz bırakılması büyük önem taşımaktadır. Çünkü faşizm ve demokrasi düşmanlığı var gücüyle saldırmaktadır. Bu şartlarda işçi sınıfının, sosyalistlerin, kitlelerden tecrit olmaya en ufak tahammülleri olamaz.

Oysa «sol» maceracılığın belirgin özelliği kitleleri hiçe sayarak, «tek yol devrim»cilikle kitleleri antifaşist mücadeleden ürkütmek ve kaçırmaktır. Bugün acil hedef devrim değildir ve kitleler devrim için hazırlıksızdır. Buna karşılık 40 milyonluk bir kitle faşizmin katliamlarından ve hunharlığından bizar hale gelmiştir. Geniş kitleler, demokratik hak ve özgürlüklerini kullanarak faşizme direnmeye, onu tecrit etmeye hazırdırlar. Yeter ki onları böyle bir mücadeleye sevk edebilecek bir yönlendirme örgütlü bir hareket olsun.

Önümüzdeki dönemde «sol» maceracı akımların gelişmesi için içinde bulunduğumuz günler elverişli denebilecek şartlar yaratmaktadır. Özellikle sosyal demokrasinin hızla sağa kayması ve antidemokratik girişimlere hız vermesi, bütün burjuva siyasetlerini aynı kaba doldurmaların eline, çarpık görüşlerini savunmaya hizmet edecek fırsatlar vermektedir. Zaten şimdiden sosyal demokrasiyi baş düşman ilan eden kimi «sol» çevrelere rastlanmaktadır. Faşizme geçit vermeme mücadelesini reddeden ve meseleyi «devrim meselesi» olarak değerlendiren maceracılar, sosyal demokrasi ile işbirliği fikrinin hayat tarafından iflas ettirildiği görüşünü yaymaya çalışacaklar ve işçi sınıfının mücadele anlayışıyla bağdaşmayan kendi bireysel mücadele tarzlarını haklı çıkarmak çabalarına hız verebileceklerdir. Buna paralel olarak sadece şiddet üzerine kurulu «teoriler», bilinçsiz küçük burjuvalar arasında kendine taraftar bulabilecektir. Özellikle sosyalist hareketin birlikten uzak olması nedeniyle antifaşist güçler arasında bir yakınlaşma ve cepheleşme oluşmaması, bireyci çıkışları teşvik edici bir ortam yaratmaktadır. Bütün bu nedenlerle önümüzdeki dönemde «sol» maceracı eğilimlere karşı çok daha hassas olunması gerekmektedir.

SON SÖZ

Faşizm, gericiliğin her çeşiti, demokrasi düşmanlığı alabildiğine çullanmaktadır. Sosyal demokrasi, kendisi dahil tüm demokrasi güçlerini bekleyen tehlikenin vehametini kavramaktan uzaktır. Topun ağzında olan işçi sınıfı, onun siyasi ve ekonomik örgütleri, faşizme karşı mücadelenin gerektirdiği dayanışmadan ve beraberlikten yoksundurlar. Demokrasi saflarında yer alanların tümünün iş ve eylem birliği yapmaları yolunda olumlu denilebilecek kayda değer adımlar atılamamaktadır. Kısacası, faşizm vargücüyle bastırırken, demokrasiden yana olanlar kendilerinin ve demokrasinin korunması, kazanılmış demokratik hak ve özgürlüklerin savunulması noktasında ciddi zaaflar göstermektedirler. Buna ABD emperyalizminin Türkiye üzerinde oynamak istediği oyunlar da eklenince —ki bunun için ülkemizdeki bağımsızlıktan yana güçler, başta sosyalistler olmak üzere, tüm yurtseverler tesirsiz kılınmak istenmektedir— demokrasi güçlerini bekleyen tehlike daha büyük boyutlara ulaşmaktadır. Bu şartlarda faşizme geçit vermeme mücadelesini yürütenler çok daha dikkatli, faşizme karşı mücadelenin ilkelerine çok daha riayetkâr, geçmişte ve günümüzde sürdürülen mücadelelerin derslerinden çok daha öğrenici olmakla yükümlüdürler.

Bir zamanlar «biricik demokrasi havarisi» olarak gösterilmeye çalışılan sosyal demokrasinin ne denli tutarsız ve yalpalayıcı olduğu, 1,5 yıllık icraatı sonunda olanca çıplaklığıyla anlaşılmıştır. Örnekleri sıralamaya gerek yoktur. Burjuva demokrat geleneklerin hemen hiç mertebesinde olduğu ülkemizde, zaten peydahlanışından bu yana gaddarcasına zalim ve despot olan burjuvazi, tekelcileştikten sonra demokrasi düşmanlığının somut abidesi kesilmiştir. Kapitalist düzenin reformlarla sürdürülmesinden yana olan sosyal demokrasi ekonomik bunalımdan çıkış meselesinde tercihini, tekelci burjuvazinin ekonomik politikası doğrultusunda yapmıştır. Bunun kaçınılmaz sonucu tekelcilerin demokrasi anlayışına da mahkum olmaktır. Bu nedenle sağ kanadın egemen olduğu sosyal demokrasi çok kısa denebilecek bir süre içinde demokrasi düşmanları tarafından teslim alınmıştır. Sosyal demokrasi içindeki sol kanat bu olup bitenlerden son derece endişeli ve huzursuzdur. Ancak sol kanat henüz tümüyle kristalize olmuş değildir ve tabandaki yurtsever, ilerici unsurların sistemleşmemiş, karmaşık talepleri ve görüşleri bir siyasi temsile ulaşmaktan oldukça uzaktır. Bu şartlarda sağ sosyal demokrasi parti içinde kolayca egemen olabilmekte ve tekelcilerin çıkarları doğrultusunda antidemokratik gidişin bizzat uygulayıcısı hüviyetine bürünebilmektedir.

Gelişmelerin böyle olması, demokratik hak ve özgürlükler üzerindeki baskı ve kısıtlamaların bizzat sosyal demokrasi eliyle sürdürülüp yoğunlaştırılması, sosyal demokrasi hakkındaki görüşlerimizin gözden geçirilmesi sonucunu getirmez. Çünkü bu görüşler bilimsel ve evrenseldir. Sosyal demokrasinin muhalefette ya da hükümette olmasına göre değiştirilemez. Sosyal demokrasinin, faşizme karşı olan bir yanı vardır. Bugün antidemokratik uygulamalara bunca hız verdiği halde, faşistlerin tüm demokrasi düşmanlarının hayasız bir cüretle sosyal demokrasiye saldırmaları boşuna değildir. Sosyal demokrasi ne denli antidemokratik olursa olsun bir türlü tekelci gericiliğe ve faşizme yaranamamaktadır.

Aslında sosyal demokrasi bindiği dalı kesmekte, fakat herkesin gördüğü bu gerçeği kabul etmeğe bir türlü yanaşmamaktadır. Bunda da, ülkemizdeki demokratik geleneklerin kıtlığı, demokratik alışkanlıkların mertebesinin hiçliği önemli rol oynamaktadır. Sosyal demokrasi antidemokratlığa sanki demokratlığın bir geregiymiş gibi hız verebilmekte ve pek çok ilerici, solcu vb. destekleriyle —ya da ilişmemeleriyle— buna kendi de inanarak muhalefetteki tutum ve vaadleriyle hiç bağdaşmayan politikasını sürdürmektedir. Bu, sosyal demokrasi için söylenen yalpalamanın en somut örneğidir. Demokrasinin kıt olduğu «doğulu» ülkelerde sosyal demokrasinin sağa kaya kaya faşizme kadar yol aldığının örneklerinin bulunması boşuna değildir.

Sosyal demokrasinin bugün izlediği gerici politikanın bir nedeni demokratik alışkanlıkların kıtlığı ise, bir diğer —ve daha önemli— nedeni, sosyalist hareketin birlikten yoksun oluşu, bir diğer deyişle **sosyalist geleneklerin de kıtlığıdır.** Solunda kayda değer bir siyasi güç görmeyen sosyal demokrasi, sosyalistleri küçümsemekte, onlarla yapacağı işbirliğinden bir yarar ummamakta ve hızla sağa savrulmaktadır. Bu nedenle de yalpalamasının zigzaglarında en sağ konumlara düşmektedir. İşte bu yüzden CHP'den solda olanların beraberlik ve dayanışmaları bir kere daha büyük önem taşır hale gelmektedir.

Antifaşist mücadelenin eksiklikleri ve aksaklıkları endişe verici boyutlardadır. Ancak faşizmin bunca saldırı, cinayet ve katliamlarına rağmen, demokrasi safları kararlı bir şekilde direnmekte, zorbalığa boyun eğmeye razı olmayacağını göstermektedir. Diğer bir deyişle ülkemizde çok yaygın ve azimli bir antifaşist potansiyel bulunmaktadır. Mücadelenin geleceği için bizi yüreklendirip şevklendiren de budur. Mesele, bu potansiyeli gereğince antifaşist mücadeleye seferber etmesini bilmektir. Bu noktada kapanış konuşmasının şu son sözlerini hatırlamamak el de değildir.

> **«Tarihi gelişmenin tüm seyri, Yoldaşlar, işçi sınıfının dâvâsından yanadır. Gericilerin her renkten faşistlerin, tüm dünya burjuvazisinin tarihin tekerini geriye döndürme çabaları boşunadır. Hayır, o teker ileriye dönüyor ve bütün dünyada sosyalizmin zaferi sağlanıncaya kadar dünya çapında bir Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliğine doğru ileriye dönmekte devam edecek.**
>
> Kapitalist ülkelerin işçi sınıfının daha hâlâ yoksun olduğu tek birşey var: kendi saflarında birlik.» (a.g.e. sf. 118)

Biz de bu sözlerden esinlenerek diyoruz ki: **İşçi sınıfının güçleri ve bütün demokrasi savunucuları, birleşin!**

Bitti

Tekelci Burjuvazinin Saldırıları Karşısında

61 Anayasasının Tarihi Konumu

27 Mayıs'ın ardından hazırlanan ve bir halk oylamasından geçerek kesinleşen 61 Anayasası'nın yaşadığı süreç, toplumdaki dinamiklerin yarattığı etkileri ve geçirdikleri evrimi göstermesi bakımından ilginç bir örnek teşkil etmektedir.

10 yıllık DP iktidarının yarattığı kapitalistleşme sürecindeki hızlanma, emperyalizme bağımlılığın geliştirdiği anti-emperyalist eğilimler ve iktidarın baskıcı eğilimlerine karşı alternatif olarak yükselen demokratizm özlemleri, 27 Mayıs hareketini kendi gelişmelerinin bir çıkış noktası olarak kullanmış ve hedeflerini 61 Anayasası'nda somutlamayı bilmiştir.

Teorik olarak burjuva demokratik hakların kapsamındaki gelişmelerden emekçi sınıf güçlerinin hangi yararları sağlayabileceğini Türkiye'nin 1960 sonrası yaşamında izlemek olanağı vardır.

61 Anayasası, iktidar için yeni bir sınıfsal yapı öngörmekle birlikte, getirdiği belli kurumlar eliyle iktidarı zorladığı işleyiş ve içine soktuğu ilişkiler bakımından, onun üzerinde belli ölçüde bir demokratikleştirme operasyonu olmuştur. Yargı organlarının görece bağımsızlığının sağlanması ve iktidar üzerindeki denetim olanaklarının artırılması, yasaları demokratik doğrultuda olmaya zorlayan Anayasa Mahkemesi'nin getirilmesi, siyasal içerikli idari tasarrufları engelleyen Danıştay yetkilerinin yeniden düzenlenişi, sol fikirleri yasaklayan 141 ve 142. maddelere ters düşecek ölçüde bir demokratik nitelikte kişi ve örgüt özgürlüklerine yeni bir bakış açısının telkin edilmesi, sadece demokrasinin gelişmesini sağlayacak olanaklar değil, bu yöndeki gelişmeleri tahrik edecek sonuçlar olarak da toplumsal yaşama girmiş ve kendisini benimsetmiştir.

61 Anayasası'nın getirdiği yeni kalıplar karşısında alınan siyasal tutumlar bakımından temel kutuplaşmayı temsil eden sınıf bileşenleri bugünkünden çok farklı bir nitelik gösteriyordu. Ordunun büyük bir kesimi bugünkünden çok daha sağda olan CHP yönetimi, üniversite çevreleri, bugünkünden çok daha geri nitelikte olan demokratik örgütlenmelerin, meslek kuruluş ve kesimlerinin, işçi sınıfı dışında kalan toplum kesimlerinin siyasal sözcülüğünü kısmen de olsa üstlenmiş olan Kurucu Meclis, ve demokratik haklarının taşıdığı önemi yeterince bilince çıkartmamış olan geniş halk yığınları 61 Anayasası'nın yanında yer almışlardı. Kuşkusuz bu kadar değil ama biraz da bu nedenle, burjuvazinin büyük bir kesimi de, kendisi için gerekli saydığı kısmi bir demokratlaşmadan yana olduğu için 61 Anayasası'nı onaylıyordu.

Siyasal gericiliğin azgın mihrakları dışında kalan bu denli geniş bir toplum kesiminin, farklı özlemlerle de olsa, kendisine yeni bir konum aradığı için «evet» dediği 61 Anayasası, sınıf güçleri arasındaki dengeyi emekçi şınıflar lehine değiştirmeye başlayan bir etken oldu.

18 yıl sonra 61 Anayasası'na karşı alınan tutumlarda çok büyük değişmeler olduğu açıktır. Kaldı ki, bugünkü tavırları, öz olarak, 61 Anayasası'nın hemen ardından ona açılan ve giderek büyüyüp net bir siyasal program olarak şekillenen saldırılarda görmek mümkündür. 1965 sonrasında AP'nin temsil ettiği siyasal gericiliğin demokratik haklara karşı düşmanca tutumu, çok geçmeden 61 Anayasası'nı onaylayanlar arasından da yeni müttefikler bulmuştur. Demirel'in, Anayasayı değiştireceğine, bu amaçla kendisine 2/3 yasama çoğunluğu verilmesine ilişkin talepleri, Anayasaya «evet» diyen bazı kesimler arasında da artan ölçülerde deştek bulabilmiştir.

12 Mart rejimi, burjuva gericiliğinin Anayasaya karşı yoğun bir saldırısı olarak gelişmiştir. Yasa'nın demokratik özünü oluşturan ve emekçilerin bir hak ve çıkarlarını burjuvazinin karşısında «Demokratik bir denge»ye kavuşturan hükümlerinin hemen tamamı iğdiş edilmiştir.

Ancak 61 Anayasası'nın demokratik nitelikli pek çok özü, faşist ara rejime rağmen en koyu gerici saldırılara yine de kısmen dayanabilmiştir. Çünkü, onun açtığı demokratik perspektiften emekçi sınıflar, toplumdaki güç dengesini büyük ölçüde kendilerinden yana etkilemeyi başarmışlar, siyasal hayatımızı da bu yönde yeni unsurlarla zenginleştirmişlerdir. Bütün değiştirmelere rağmen 61 Anayasası, 141 ve 142. maddelere ters kalacak bir düzeyde demokratik kalmıştır. En azından, bu yönde bazı hükümleri hâlâ daha içinde barındırmaktadır.

Burjuvazinin, onayladığı bir anayasaya sonradan saldırması, onun sınıfsal yanılgısını veya körlüğünü göstermiyor. Tam tersine, burjuvazi kendi sınıf çıkarlarının gerektirdiği tutum değişikliğini kolayca benimsiyebilmektedir. Dün yarar umduğu demokratikleşmeye evet derken, bugün, sınıfsal çıkarlarını gerici bir tutum almakta gördüğü için 61 Anayasası'na saldırmaktadır. 12 Mart döneminde geriye doğru yapılan değişiklikleri az bulan, bir başka deyimle, daha da gerici bir konum almak durumunda kalan burjuvazi, çeşitli sözcüleri aracılığıyla Anayasanın yeniden geriye doğru değiştirilmesi doğrultusunda özlemlerini ifade ediyor ve şartları bu yönde olgunlaştırmaya çalışıyor. «Anayasa'nın bekçiliği» ni üstlenen «uyanık»lardan olan Muhsin Batur ve benzerleri, 61 Anayasası'nın tanıdığı sınırlı hakları dahi emekçilere ve halk yığınlarına çok gördüklerini pervasızca açıklayabiliyorlar.

Anayasanın karşısında yer alan gerici eğilimler içinde sosyal demokrasiyi de saymak gerekiyor. Demokrasiyi savunduğunu, hatta 27 Mayıs geleneğinin tek mirasçısı olduğunu her zaman açıklamaktan yarar uman CHP, bugün iktidarda olduğu dönemi, bu Anayasanın tanıdığı hakların kullanılmasını engellemek yönünde kullanıyor. Tekelci sermayenin emekçi sınıflara karşı ileri sürdüğü talepler karşısında gerileyen sosyal demokrat iktidar, 12 Mart rejiminin Anayasaya yüklediği, ama bugüne kadar tam işletilmeyen gerici mesajları, yasal düzenlemeler yoluyla hayata geçirmeye ve tekellere daha çok yaranmaya çalışıyor.

Baskının her türlüsünün karşısında yer alan emekçiler, Anayasa'nın demokratik niteliğini de sonuna kadar savunmaktadırlar. Daha demokratik bir anayasa emekçiler için her zaman ileri bir adımdır ve sınıf mücadelesinde emekçilere sağladığı olanaklar bakımından, sınıf niteliği ne olursa olsun daha etkin bir araçtır. Anayasayı bir zaman için onaylamış olan egemen sınıf kesimlerinin bugün onun karşısında bir tutum almış olmaları, demokrasinin her şart altında emekçilere yaradığının, tekelci çıkarların ise demokrasiyi reddetmekle korunabileceğinin açık bir kanıtıdır.

Siyasal demokrasi için emekçi sınıfların verdikleri mücadele, burjuva çerçevesiyle demokrasinin, pek çok ilerici dinamiğini koruyup harekete geçirmesi nedeniyle büyük önem taşımaktadır. Demokratik haklarla siyasal hakların genişletilmesi birbirinden ayrılmayan bir mücadeleler manzumesini teşkil ederler. Çağımızın karakteristik özelliklerinden biri de, demokrasinin emekçilere, siyasal gericiliğin tekelcilere yaramasıdır. Demokrasiyi daha ileri noktalara, onun sınıf özünü değiştirecek nitelik sıçramalarının gerçekleşeceği noktalara sürüklemek, emekçi sınıfların verdiği siyasal mücadelenin, iktidar mücadelesinin bir yanını oluşturur.

Siyasal gericiliğin, ilerici demokratik ve siyasal hareketle zıtlaştığı ve farklı çıkarlarının kesiştiği nokta 61 Anayasası olmakla birlikte, geniş bir açıdan bakıldığında bu Anayasa, emekçiler için korunması gereken bir demokratik mevzi olarak değerlendirilmelidir.

27 Mayıs Türkiye'nin siyasal yaşamında ne gerçek bir dönüm noktasıdır, ne de bir nitelik değişikliğidir. Sadece onun açtığı kapıdan ve onun ürünü olan bir Anayasa'nın sağladığı olanaklardan demokrasi özlemlerinin kendisini meşrulaştırması ve güçlendirmesi yönünde bir fırsattır.

27 Mayıs'ın ne denli verimli değerlendirildiği tartışma dışındadır ama, 61 Anayasası'nın kaldığı kadarıyla demokratikliğini tartışma alanına burjuvazi sokmaktadır ve sokmaya devam edeceğe benzemektedir.

Demokrasi güçleri bu tartışmanın doğrudan bir tarafını oluşturmaktadırlar. Bu nedenle kendilerine düşen görevler vardır ve bunların başında, demokratik haklara yönelen saldırıları, başka sınıfların zik zak çizen tutumlarına ve geleneklerine değil, kendi sınıf geleneğine uygun olarak göğüslemek gelmektedir.

Enerji İşkolunda
Sendikal Birlik İçin İleri Bir Adım:
TEK GES-İŞ KONGRESİ

ENERJİ İŞ KOLUNUN GENEL DURUMU

İşkolları yönetmeliğinin 20 sıra no'suna kayıtlı Enerji işkolunda ülkemizde 40 bin civarında işçi çalışmaktadır. Yıllardır tekelci sermayenin istemleri doğrultusunda oluşturulan ve uygulanan ülke çıkarlarına aykırı enerji politikaları, bir yandan bugün içinde bulunduğumuz enerji darboğazına yol açarken, diğer yandan da enerji işkolunda istihdam düzeyinin güdük kalmasına neden olmuştur.

Uygulanacak ulusal bir enerji politikasıyla, dışa bağımlı ve pahalı petrole dayalı enerji modelinden vazgeçilerek ülke kaynaklarının ileri kapasitede değerlendirilmesiyle hem Türkiye'nin gereksinimi olan enerji, kendi kaynaklarımızdan ve petrol fiyatlarındaki değişmelerden etkilenmeden karşılanmış olacak, hem de ülke kaynaklarının değerlendirilmesine paralel olarak enerji işkolundaki istihdam kapasitesi bugünkünün birkaç misli üstüne çıkarılabilecektir.

Ancak işçi sayısı diğer işkollarına göre daha düşük olmakla beraber, enerji işkolu işlevi nedeniyle pek çok açıdan olduğu gibi, işçi sınıfımızın ekonomik - demokratik mücadelesi açısından da stratejik bir konuma sahiptir. Bu işkolunda üretimin durması tüm diğer işkollarında da üretimin durmasına yol açacaktır. Bu nedenledir ki, ülkemizde yasal grev hakkı tanınmayan az sayıdaki işkolları arasında enerji işkolu da bulunmakta, enerji işkolundaki işçilerin ekonomik demokratik hakları daha da sınırlı tutulmak istenmektedir.

ENERJİ İŞKOLUNDAKİ SENDİKAL ÖRGÜTLENMENİN DURUMU

Toplam 40 bin civarında işçinin çalıştığı ve işkolu düzeyinde sendikal birliğin henüz sağlanamadığı bu işkolunda başlıca sendikalar TÜRK - İŞ'e bağlı TES - İŞ, DİSK'e bağlı TEK - GES - İŞ ve bağımsız Enerji - İş' dir.

TES - İŞ sendikası yaklaşık 20 bin civarındaki üyesiyle işkolunun üye sayısı en çok olan sendikasıdır ve işkolu toplu sözleşmesi yapma yetkisine sahiptir. Federatif tarzda örgütlenmiş bulunan ve sarı sendikacılığın tüm yöntemlerini uygulayan bu sendika, aynı adlı çeşitli sendikaların birleşmesinden oluşmaktadır. Federasyonun Genel Başkanı Orhan Erçelik'tir. AP'nin işçi ve sendika bürosu yetkililerinden olan bu kişinin adı yakın zamanda sendika içi yolsuzluklar nedeniyle gazete sayfalarına geçmiş olup, bu nedenle hakkında açılmış olan dava halen mahkemelerde devam etmektedir.

Enerji işkolunun üye sayısı açısından ikinci büyük sendikası TEK - GES - İŞ'dir. 7 bin civarında üyeye sahip olan bu sendika DİSK'e bağlıdır ve işkolunun DİSK bünyesindeki tek sendikasıdır. İşkolundaki ileri işçiler tarafından başlangıçta yerel bir sendika olarak TEK - İş adıyla oluşturulan bu sendika daha sonra enerji işkolundaki sarı sendika çemberini kırmak için ülke çapında örgütlenmeye gitmiş ve TEK GES - İş adını alarak DİSK'e katılmıştır. Sınıf sendikacılığı ilkelerini benimseyen ve uygulayan TEK GES - İŞ sendikasının işkolunda sendikal birliği sağlayacak bir örgütlenme düzeyine ulaşma şansı oldukça fazladır. Enerji işçilerinin en ileri kesimlerini bünyesinde toplayan TEK GES - İş sendikası, bu işkolunun haiz olduğu stratejik önemi, işçi sınıfımızın ekonomik - demokratik taleplerine, emekçi halk güçlerinin mücadelesine bağlı kılabilecek yegâne sendikadır.

Kısa bir süre önce TES - İŞ federasyonundan ayrılan bazı yerel sendikaların oluşturduğu ENERJİ - İŞ federasyonu da temsil ettiği 4 bin civarındaki üyeyle işkolunda varlığını sürdürmektedir. TES - İŞ federasyonunun sarı yöneticilerinin sendikayı çiftlik haline getirmelerine ve gerici emellerine karşı ilerici işçilerde oluşan tepkinin kariyerist bazı yöneticilerce istismarı bu sendikayı doğurmuştur. İlerici işçilerin yoğun olduğu işyerlerinde DİSK'e geçeceklerini söyleyerek parsa toplamaya çalışan, kimi işyerlerinde örgütlenmek için ise en kaba anti-komünist propaganda uygulayarak iki yüzlü bir örgütlenme politikası izleyen bu sendikanın işkolunda hiç bir gelişme perspektifi bulunmamaktadır.

Görüldüğü gibi enerji işkolunda henüz sınıf sendikacılığı temelinde sendikal birlik sağlanmış değildir. Ancak bu birliği bünyesinde sağlamaya aday, şimdiden işkolunun en ileri kesimlerini bünyesinde toplamış ve gelişme perspektifi yüksek bir sendika mevcuttur. Bu sendika TEK GES - İŞ sendikasıdır.

TEK GES - İŞ KONGRESİ : ENERJİ İŞÇİLERİNİN MÜCADELESİNDE İLERİ BİR ADIM

İşte TEK GES - İŞ sendikasının 14 Mayıs'ta Ankara'da toplanan ve 4 gün sürerek daha uyumlu ve ileri bir yönetimin işbaşına gelmesiyle sonuçlanan olağanüstü Genel kurul toplantısı bu yolda şimdiden büyük bir adım olmuştur. Böylece bir süredir sendikanın çalışmalarına yansıyan yönetim eksiklikleri giderilmiş ve sendika üyeleri yönetime karar ve istemleriyle DİSK'in ilkelerini ve TEK GES - İŞ sendikasının sınıf sendikacılığı doğrultusundaki hedeflerini gerçekleştirebilecek bir yönetim oluşmuş bulunmaktadır.

İki grubun katıldığı TEK GES - IŞ Genel Kurulunda sosyalistlerin ve sosyal demokratların oluşturduğu ittifak çoğunluğu sağlayarak yönetime gelmiştir. Diğer demokratik kitle örgütlerinde olduğu gibi DISK'te ve bağlı sendikalarda da grupçu, bölücü tutumlar izleyerek, işçi sınıfının tüm demokrasi güçlerinin çıkarlarına ters bir konuma düşen «ilerlemeciler» ise uyguladıkları makyavelist yöntemlerle kimi delegeleri yanıltmalarına rağmen, önemli bir oy farkıyla seçimleri kaybetmişlerdir. Böylece TEK GES-İŞ sendikasının kongreye katılan delegelerinin çoğunluğu, «ilerlemeci» unsurların başını çektiği listeyi yenilgiye uğratarak, «ilerlemeciler»in diğer kitle örgütleri, DİSK ve bağlı sendikalardaki bölücü tutumlarını ve bu tutumların bir uzantısı olarak DİSK'e bağlı TEK GES - İŞ sendikasına karşı Yeni GES - İş adında bir dükkân sendika kurmalarını mahkûm etmiştir.

Yeni Merkez Yürütme Kurulu'na Selâhattin Sayın (G. Başkan), Tümer Tuna (G. Sekreter), Mehmet Yıldırım, Şaban Sarıtepe, Tahir Güzel, Kenan Yurdakul, Doğan Çelik seçildiler.

TEK GES - İş sendikasının geçtiğimiz günlerde Ankara'da toplanan genel kurulu, burjuvazinin saldırılarını alabildiğine yoğunlaştırdığı bir dönemde işçi sınıfımızın ileri sendikal örgütü DISK'e sarsılmaz bir güvenle sahip çıktığının ve sendikal birliğe ters, bölücü tutumlara bundan böyle de hak ettiği cevabı vereceğinin somut bir göstergesi olmuştur. Artık tabanın eğilimlerini yansıtan ve sosyalistlerin ağırlıkta olduğu yeni yönetimin, sendikal demokrasi ve örgüt içi birlik ilkelerini titizlikle uygulayarak, enerji işkolunda sendikal birliği sağlayacak güçlü adımlar atacağına kuşku yoktur.

1 Mayıs'ı Kendi Reklamları İçin Kullananlar

Son günlerde bir derginin, Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin 1 Mayıs'taki tutumu hakkında spekülasyonlara girişmesi üzerine, TSİP Genel Yönetim Kurulu üyesi Ali Aktürk şu açıklamayı yapmıştır:

«1 Mayıs'la ilgili gelişmeleri değerlendiren Partimiz, DİSK'in 1 Mayıs'ın İstanbul'da yapılması doğrultusundaki demokratik direnişini yerinde bulmuş ve 1 Mayıs' ta DİSK'in yanında yer alacağını 11 Nisan 1979 tarihli basın bülteni ile kamuoyuna açıklamıştı. Daha sonraki gelişmeler üzerine, somut şartların somut tahlilinden hareket eden Partimiz, meselenin tek başına 1 Mayıs meselesi olmaktan çıkıp hayati bir demokrasi meselesi haline geldiği ve artık aslolanın antidemokratik gelişmeler karşısında demokratik kamuoyunun seferber edilmesi olduğu noktalarından hareketle, 1 Mayıs'ta yapılması gerekenin şekil ve kapsamını belirleyerek teşkilâtına gereken duyuruyu yapmıştır.

29 Nisan 1979 günü toplanan Genel Yönetim Kurulumuz'da, 1 Mayıs'ta nasıl somut tutum alınması gerektiği bir kere daha görüşülmüştür. 1 Mayıs'ın yasaklanmasının ve DİSK yöneticilerinin gözaltına alınmalarının demokrasi ile bağdaşmayacağı görüşüne varan Kurul, Partimizin demokratik bir tepki göstermesi kararını almıştır. Bu amaçla da Partimiz'in temsili olarak 1 Mayıs günü Taksim alanında bulunması uygun görülmüştür. Partimiz'i temsil yetkisi olan Genel Başkanımız'ın 1 Mayıs'ta 1 Mayıs Alanı'nda bulunması sağlanarak bu görev yerine getirilmiş olacaktı.

Daha sonra 1 Mayıs'ta sokağa çıkma yasağı kondu. Böylece demokrasi güçlerinin temsili niteliğinde de olsa 1 Mayıs'ta 1 Mayıs Alanı'nda bulunarak demokratik bir tepki düzenlemeleri, bir başka deyişle demokrasi güçlerinin 1 Mayıs Alanı'nda kapsamlı bir şekilde temsil edilmeleri imkânı ortadan kalktı. Bu şartlarda 1 Mayıs'ta 1 Mayıs Alanı'nda olmak için ısrar etmek, ne işçi sınıfının kollektivitesiyle, ne de 1 Mayıs'ın kitleselliğiyle bağdaşmayan, bireyci bir çıkış olacaktı.»

Durum böyle iken 1 Mayıs'ı kendisi için reklam aracı haline getirmek isteyen dergi herhalde şunları gözden kaçırmaktadır:

— Bugün Türkiye'de birkaç yüz kişiyi İstanbul'un kenar mahallelerinden birinde sokağa çıkaramayacak tek bir çevre bile yoktur. Tecil ihtimali de olan 6 ay hapis herhalde göze alınmayacak bir bedel değildir!

— Çoğu öğrenci birkaç yüz genci sokağa çıkartarak, iki milyonu işçi, dört buçuk milyonluk İstanbul'da «gösteri» yapmakla işçi sınıfının ve emekçi yığınların 1 Mayıs'a sahip çıkmaları arasında en ufak ilinti yoktur. Kaldı ki, aynı yola başvuran başka öğrenci çevreleri de olmuştur.

— TSİP'in teşkilâtlarına 1 Mayıs için İstanbul'a gelinmemesi hakkında talimat göndermesini e-liştirenler —hele kitle lafını ağızlarından düşürmezlerken— tüm güçleriyle İstanbul'da olurlardı! Yoksa TİP'in tüm varı yoğu Merter'deki birkaç yüz genç mi?

— **«işçi sınıfı, emekçi kitleler, gerçek aydınlar, gençler politik örgütlerinin şaşmaz yol göstericiliği ve öncülüğünde iktidara yürüyor»** muş! Ama 45 milyonluk bir ülkede «1 Mayıs'ta yürüyen» işçi sınıfının, emekçi kitlelerin, gerçek aydınların, gençlerin toplam sayısı birkaç yüzü geçmiyor. Bu ne biçim hesap?

— Sonra **«işçi sınıfı, emekçi kitleler, gerçek aydınlar, gençler»** başıboş yığınlar değiller ki! Onların da örgütleri, temsilcileri, tabanları var. Nasıl oluyor da **«iktidara yürüyen»** parti bunların bir tekini bile yanına alamıyor?

— Kaldı ki 1 Mayıs'ın **asli sahibi** olan işçi sınıfı aynı zamanda kollektif çalışma üslubunun yaratıcısıdır. Başka hiç kimseyle en basit bir işbirliğini içermeyen bireyci bir çıkışın, işçi sınıfı adına nasıl savunabileceği de başka bir merak konusudur.

— Ve bütün bunların sonucu olarak TİP «kitlelerle kucaklaşıyor» muş!

Milyonlar içinde birkaç yüz genç! Bu «kucaklaşma» ise tecrit olma ne ki acaba?

AFRİKA KURTULUŞ GÜNÜ

Kıta'nın Güney Ucunda Emperyalizmin Son Soluğu

Afrika yeni çehresiyle, dünya devrimci sürecinin insanlığa değerli bir armağanıdır. Barış politikası bu kıtada dünden bugüne, halkların ulusal dinamiklerini alabildiğine geliştirmiş, bir çok genç ulusal devlet, elde edilen bu olanaklardan kendi yazgısına egemen olmanın sevindirici sonuçlarını toplamaya başlamıştır.

Afrika'nın kısa bir zaman aralığına sığan bu köklü dönüşümü, dünyadaki temel değişikliklerden ayrı olarak ele alındığında açıklanamaz hale gelir. Eğer Afrika halkları için kurtuluş, geri döndürülemez bir süreç haline gelmişse bu, sömürgeciliğin barış güçleri karşısında aldığı ağır yenilgilerle açıklanmalıdır. 1950 sonrası dönemde, özellikle barış siyasetinin egemenlik alanına giren 60 sonrası yıllarda sömürgecilik, Afrika Kıtasından temelleriyle birlikte söküldü atılmış, büründüğü **yeni biçimlere** de pek çok Afrika ülkesinde yaşama hakkı tanınmamıştır. Irkçılık kıtanın güney ucunda son nefesini vermektedir ve artık emperyalizmin klasik biçimlerle Afrika'da tutunmasına olanak kalmamıştır.

Ancak Afrika'nın değişmesini karakterize eden olgu, klasik sömürgeciliğin zincirlerinden kurtulmuş olmasıyla sınırlı değildir. Emperyalist egemenlik yeni biçimleriyle (neo-kolonyalizm) kıtadaki egemenlik alanlarını elinde tutmayı denemektedir. Ve sömürgeciliğin bu yeni biçimlerine karşı, siyasal yönelimleri ne olursa olsun, genç ulusal devletlerin farklı boyutlarda ve değişik nitelikli direnişleri sözkonusudur. Hemen tamamı, geri kalmış ve gelişmekte olan ülkeler kategorisinde bulunan bu genç ulusal devletler, bir yandan, temel tarım ürünlerini daha bolca üretilebilmek için, öte yandan dış ticari ilişkilerinde kendi ulusal ekonomilerinin çıkarlarının zorlamasıyla, «âdil ilişkilere» itibar etmek durumundadırlar. Zengin hammadde kaynaklarının ulusal ekonomiler yararına kullanımı, Afrika ülkelerinin emperyalist tekellerle asıl boğuşma sebeplerinin başında gelmektedir.

Siyah insanı genel olarak yeni bir tutum almaya iten nedenlerin başında, mevcut ilişkiler çerçevesinde sorunlarının azalmadığını, tam tersine, arttığını görebilmesidir. 1971-1975 döneminde Afrika kıtasında, yiyecek maddelerinin üretimindeki artış miktarı %0,5 düzeyinde kalmıştır. Hızlı nüfus artışı karşısında bu yüzdenin, daha çok insanın açlığa sürüklenmesinden başka bir anlamı olamaz. Çünkü bu, Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü'nün kayıtlarına göre, Afrika'da yaşayan 400 milyonu aşkın insan için, kişi başına yiyecek maddesi üretiminde %2.1 lik bir azalma anlamına da geliyor. Ve bütünü geri tarım ülkesi olan Afrika ülkelerinde, başta tarımın kendisi bir açmaz içindedir.

Sosyalist yönelimli veya kapitalist olmayan yollardan, önündeki engelleri aşmaya çalışan Afrika ülkelerinde sorunlar hızla çözüm bulmaktadır. Çünkü bu ülkeler, her şeyden önce, proleter enternasyonalizminin güvencesi altında halk ekonomilerini veya ulusal ekonomilerini geliştirebiliyorlar. Emperyalist sistemle ticari ilişkilerini, kendi yararlarına yeniden düzenleme taleplerini yükseltebiliyorlar. Bu, onların, henüz kararlı bir tutum alamayan öteki Afrika ülkeleri üzerinde olumlu etkilerini geliştirmeleri sonucunu da beraberinde getiriyor.

Ne ki, emperyalist sistemin ekonomik bağlantılarından kopmaya, ya da bu bağlarda yeni düzenlemeler talep etmeye yönelik eğilimlerin ortaya çıktığı her noktada sınırsız bir siyasi ve askeri gerilim de boy veriyor. Devrimci güçlerle yeni sömürgeci güçler kaçınılmaz olarak karşı karşıya geliyorlar.

Bu, emperyalizmin hem cüreti, hem de kaderidir. Cüretidir çünkü, kimi genç ulusal devletlerde, yönünü henüz tayin edememiş kararsız iktidarlar, yerel gerici unsurlarla işbirliği yanında, emperyalist tekellerle bağları geliştirmenin, ekonomik gelişme sorunlarını çözebileceğine inanıyorlar. Bunların temel yanılgısı, emperyalizmin reformcu siyasal hareketleri belli ölçüler içinde onaylıyor olmasından ve tekellerin ülke içindeki varlığının teknoloji transferini mümkün kıldığını sanmalarından kaynaklanıyor.

Ayrıca egemenlik noktalarında emperyalist ülkelerin gerginliği tırmandırmaktan kaçınmamaları bir kader haline gelmiştir. Bu, emperyalist tekellerin kıtada vazgeçemeyecekleri büyüklükte yatırımları olması ve emperyalist ekonomilerin hammadde ve enerjiye olan bağımlılıklarının giderek artması nedeniyle böyledir. Emperyalist ekonomi, özellikle stratejik işkollarında ihtiyaç duyduğu hammaddelerin çok büyük bir bölümünü Afrika'dan sağlamaktadır. Carter ABD'nin Afrika kıtasına ilişkin politikasının ana hatlarını 1977 Haziranında şöyle dile getiriyordu: ABD'nin «uzun süreli stratejik gereksinimleri, bu kıtadaki ülkelerle karşılıklı güveni, sosyal ve politik ittifakı zorunlu kılmaktadır.»

Gerçekten de ABD ekonomisinin kilit noktaları için gerekli olan hammaddelerden krom, kobalt, elmas, manganez, platin ve vanadyum grubundan madenlerin yarısı Afrika'dan sağlanmaktadır. ABD'de tüketilen vanadyumun %57'si, platinin %48'i, kromun %30'u bu kıtadan elde edilmektedir. Uluslararası yasaklara rağmen ABD yılda 60 bin ton kromu Rodezya'dan gasbediyor ve topyekün emperyalist ülkelerin uranyum ihtiyacının %15'i sadece Namibya'dan alınıyor. Ve kapitalist dünyadaki altının %75'inin de bu kıtadan çıktığını unutmamak gerek.

Bütün bunlar, emperyalist tekellerin Afrika'da oldukça önemli yatırımlara girmeleri sayesinde mümkün olmaktadır. 500'den fazla Amerikan tekeli ve 6000'den fazla şirket, yatırımlarından %34'e varan yıllık kârlar sağlamaktadırlar ve özellikle kıtanın güneyine yerleşmiş bulunmaktadırlar. Bu sağlam konumu sarsacak her eğilim veya girişim, bu nedenlerden ötürü derin siyasal krizlere uzanan gelişmelere yol açmaktadır.

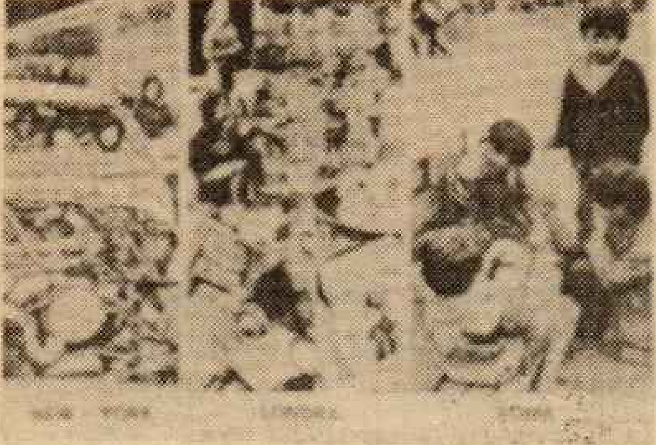
Ne ki, emperyalizmin Afrika'daki şansını azaltan dinamikler yine çoğunlukla kıtanın bağrından fışkırmaktadır. Genel olarak ilerici ve bağımsızlıkçı güçlerin siyasal birliği olarak Afrika Birliği Örgütü, bir yandan farklı yönelimli kıta ülkeleri arasında uyumu sağlamaya ve ortak çıkarları ilişkilerde egemen kılmaya çalışırken, bir yanıyla da kıta halklarının emperyalizme karşı dayanışmasını güçlendirmeye çaba harcamaktadır. Dikkati çeken, ortak eğilimlerin güçlenmesi ve emperyalizmle açık işbirliği halinde olan ırkçı ve gerici rejimlerin hızla tecrit olmalarıdır.

Afrika'nın yeni konumu, dünya barışını güçlendiren önemli bir etkendir. Çeşitli yollardan Afrika'nın genç devletlerinin dış politikadaki tutumları uluslararası boyutlarda somutlanmaktadır. Birleşmiş Milletler örgütü çerçevesi içinde bu etkinliğin, barış güçlerine önemli avantajlar ve hareket olanakları sağladığı söylenebilir. İslam ülkeleri konferanslarında veya bloksuz ülkeler toplantılarında Afrika ülkeleri çoğunlukla ilerici, bağımsızlıkçı güçlerin safında yer tutmaktadırlar.

Kıtanın çeşitli noktalarında emperyalizme karşı yürütülmekte olan silahlı mücadeleler kıtada emperyalizmin etki alanlarını daraltmaktadır. Bu, iki sistem arasında dünya çapında cereyan etmekte olan mücadelede sosyalizm lehine bir gelişmedir. Hammadde üreticisi durumunda olan ülkelerin emperyalizmden uzaklaşma eğilimleri, kendisini emperyalist ülkelerde ödeme blançolarındaki açıklar olarak somutlarken, topyekün emperyalist sistemin içine yuvarlandığı ekonomik krizi daha da derinleştiren etkisiyle, militarizmi güç ten düşürmekte ve onun pazarlık gücünü sınırlamaktadır.

Afrika bugün, barış güçlerinin önemli bir kalesi olarak gelişmesini sürdürüyor. Dünya barış güçlerinin mihverine bütün Afrika ülkeleri aynı yakınlıkta değildir kuşkusuz. Gerici rejimler konumlarını NATO'nun ve emperyalizmin devşirme güçlerinin yardımıyla korumayı deniyorlar. Çeşitli ülkelerde iktidarı elinde bulunduran karmaşık sınıf güçleri içinden, politik yönelimleri emperyalizmin istismarına elverişli olanlar hiç de az değildir.

Afrika'daki gelişmenin öncü ve nitelikli yanını ise, sosyalist yönelimli ülkeler oluşturuyor. Bunların kıta ülkeleri üzerindeki etkinlikleri ve saygınlıkları günden güne artmaktadır. Ve sosyalizmin Afrika'daki bu halkaları, kıtanın geleceğini barış güçleri lehine belirlemenin de güvencelerini oluşturuyor.

ÇALINAN ÇOCUKLUK

KAPİTALİST ÜLKELERDE ÇOCUKLAR

GÜNEY AVRUPA

52 MİLYON OLİVER TWİST*

G. Sidorova
New Times

Şayet Charles Dickens bugün Madrit'te bir fabrikayı ziyaret etseydi, ünlü kitabının birçok karakteriyle karşılaşacaktı. Yüzbinden fazla Oliver Twist, başkent Madrit'te, tahminen 280 binden fazlası da İspanya'ya dağılmış fabrikalarda çalışıyorlar.

Madrit sokaklarında rastladığım sekiz yaşındaki Surito'ya sordum; «Büyüyünce ne yapmak istiyorsun?» Çocuk bir an düşündü ve hüzünlü bir sesle; «oyuncaklarım olsun isterim, oynamak isterim» dedi.

Surito, diğer birçok İspanyol çocuğu gibi oynamaya vakit bulamıyor. Çünkü çalışmak zorunda. Toplumun zalim kanunları çocukları en değerli haklarından, çocukluk hakkından mahrum etmiş.

İspanyol çocuklarının takriben dörtte biri okuma olanağı bulamıyor. Haftalık Cambio dergisi 12 ile 15 yaşları arasındaki çocukların %70'inin, ailelerinin yoksulluğundan dolayı çalışmaya mecbur kaldığını ve okuyamadığını yazıyor.

İtalya'da 14 yaşın altındaki çocukların çalışması yasaktır. Ama Venedik yakınlarındaki küçük Vigonovo kasabasından küçük Aldo bakın ne diyor: «Ben bir mobilyacıda çalışıyorum. Orada boya ve vernik kokusundan nefes bile alamazsınız.»

İtalyan çocukları genellikle küçük atölyelerde, dükkânlarda ve çiftliklerde çalışırlar. 150 binden fazla çocuk inşaatlarda. 100 bin çocuk tekstil fabrikalarında, 200 bin çocuk ticari kuruluşlarda ve takriben yarım milyon çocuk çiftliklerde çalışıyor bugünün İtalyasında.

Sabahları iyi halli çiftçiler çocuk işgücünün pazara çıkarıldığı Altamura'nın ana meydanına gelirler. Burada altı yaşından büyük yüzlerce çocuk iş için birikir. Küçük bir para ve yemek yerine biraz peynir ekmek karşılığında sabahtan akşama kadar çalıştırılır bu çocuklar. Republica dergisine göre böylesi ortaçağ pazarları işsizlik ve yoksulluktan doğmaktadır. «Yoksul aileler çocuklarını çalıştırmaya mecbur kalıyorlar» diyor gazete. Çiftliklerde bu çocukların işi o kadar ağırdır ki, Altamura'da iki küçük intihar etmiştir. İtalyan mahkemesinin kanaatine göre, çocukları gayri insani şartlar altında çalıştıran, işverenin bir cezai sorumluluğu tespit edilememiştir.

Aynı mantıkla iş kazalarının da bir sorumlusu yoktur tabii. Bugün İtalya'da her yıl yaşı onüçün altında bin çocuk iş kazalarında hayatını kaybediyor.

Sanayileşmiş kapitalist ülkelerde yaşları 10 - 14 arasındaki çocuklar işgücünün %4'ünü teşkil ediyorlar. Ne sözleşmeleri var, ne de sigortaları. Aynı iş için büyüklere verilen ücretin altında bir ücretle çalıştırılıyorlar bunlar.

İspanyol gazetesi Arriba şöyle yazıyor: «Çocuklarımızın büyük çoğunluğu acımasızca sömürülmektedir ve bunun günahı toplumumuza aittir.»

Yaşadığımız dünyada bugün 52 milyon küçük Oliver Twist var bugün.

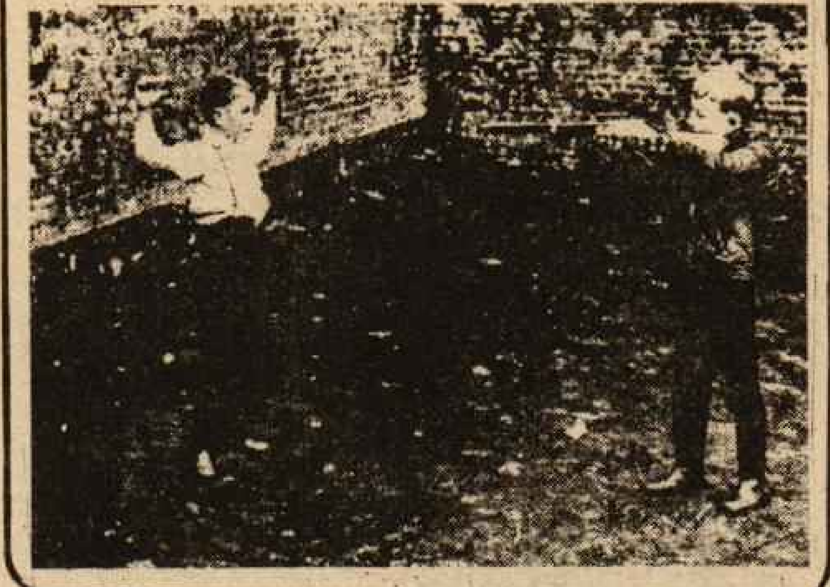
(*) Charles Dickens'ın «Oliver Twist» adlı romanında 9. yüzyıl İngilteresinde yoksulluğa, dilenciliğe, hırsızlığa itilen çocukların dramı anlatılır.

Dr. Robert Liebert, bir ABD'li uzman;

«Şayet televizyon şiddet ve saldırganlığı öğretmeye devam edecek olursa, çocuklarımız saldırgan, kaba ve vahşi yetişkinler hâline gelecektir.

«Çocuklarımıza saldırganlığı, birbirlerimizle ilişkinin olağan yöntemi olarak gösteriyoruz... Onlara çelişkileri çözmenin en etkili yolunun şiddet olduğunu öğretiyoruz...»

Demokratik Alman Cumhuriyetinde

GELECEK KUŞAKLARIN SAĞLIĞI

KAPİTALİST ÜLKE ÇOCUKLARININ İÇİNDE YÜZDÜKLERİ «İMKÂNSIZLIK»LARA KARŞILIK SOSYALİST ÜLKELERDE TANINAN GENİŞ İMKÂNLAR SOSYALİZMİN ÇOCUĞA VERDİĞİ DEĞERİ VE ÖNEMİ YANSITIYOR.

Demokratik Alman Cumhuriyeti, BM kararıyla Uluslararası Çocuk Yılı ilan edilen 1979 yılında, bir ulusal komisyon oluşturdu. Bu komisyonun geçtiğimiz hafta düzenlediği basın toplantısında, ilginç rakam ve bilgiler verildi.

Bilindiği gibi İkinci Dünya Savaşı sonrasında Almanya'da gençlik faşizm tarafından zehirlenmiş, kötü bir militarizm ve şovenizm zihniyetiyle eğitilmişti. Okul çağındaki çocukların %25'i ailelerini yitirmişler, sokak serserisi haline gelmişlerdi. Okulların ise üçte biri yıkılmıştı.

Birleşmiş Milletler istatistiklerine göre bugün, Demokratik Alman Cumhuriyeti, ana ve çocuk sağlığı korunmasında, kreş ve çocuk bahçeleri kapasitesinde, herkese eşit eğitim şansı tanımada, çocuk edebiyatı, kütüphaneleri ve tiyatroları alanında, çocuklar için tatil kurumları oluşturmada, kısacası gelecek kuşakların iyi yetişmesini olanaklı kılan tüm koşulların yaratılmasında dünyada ilk sırada yer alan ülkelerden biridir.

Halen DAC'nde, 16 yaşın altında 3,1 milyon çocuk bulunuyor. 10 yıllık ilkokul eğitimi tüm çocuklar için uygulanıyor. Ayrıca bu çocukların mesleki geleceği kesinlikle garanti altında.

DAC'inde yeni Halk Meclisinin 1950 yılında kabul ettiği ilk yasa, ana ve çocukların korunması ve aile hakları yasasıydı. Bu yasa ile «yasadışı» çocuk kavramı da sözcüklerden kovuluyordu.

30 yıl önce 10.000 çocuktan 28'i veremden ölürken, bugün bu hastalık tamamen yokolmuş bulunuyor. Aynı şekilde sosyalizmin ilk yıllarında 0 - 1 yaş döneminde her 1000 çocuktan 130'u ölürken, bu sayı bugün 13'e inmiş durumda.

Devlet her yıl çocuk tatilleri için 300 milyon mark harcıyor. Üç haftalık tatil kamplarının ücreti çocuk başına 12 mark. Kalabalık aileler ise 9 mark ödüyorlar (bir ailenin ortalama aylık geliri yaklaşık 900 marktır.).

Basın toplantısında yapılan diğer ilginç açıklamalar da şöyle:

DAC, Afrika ve Asya'nın ileri ülkelerini destekliyor. Örneğin Vietnam'a iki ay içinde çok sayıda giysi, örtü, ilaç ve 28 ton süt gönderildi. Bu dayanışma halen «Vietnam için okul» parolasıyla sürdürülüyor. Bu yıl DAC, Vietnam'a 3.000 fizik laboratuvarı kurulması için araç gereç yollayacak. Ayrıca 1979 yılında Laos'a 10 milyon mark değerinde okul malzemesi ve giyecek, Kampuçia'ya süt ve ilaç, 10 adet komple sıhhi tesis ve okul malzemeleri yollanacak.

DAC, bu yılın başında Afrika'ya da yardım yaptı. Sao Tome'ye 40 yataklı komple bir doğumevi, Swapo'ya çocuk bahçeleri gereçleri, Mozambik'e komple bir orta okul, Güney Afrika mülteci kamplarına 100 ton çorba yolladı. Ayrıca Angola, Mozambik, Etyopya, Kongo Halk Cumhuriyeti, Gine-Bissau, Yemen Halk Cumhuriyeti ve Madagaskar'a bol miktarda aşı, vitamin, süt ve eğitim araç-gereçleri gönderildi.

«Şenliğe katılan her ülkede ilerici sinema sanatçılarının özellikle anti-faşist savaşımın ortak konularını ele aldıkları, gericiliğe, faşist diktatörlüğe, militarizme karşı çıktıkları açıkça belirdi.»

3. Balkan Film Şenliği ve Türk Sineması Üzerine

Onat Kutlar'la Röportaj

«Tüm toplumsal olaylar gibi sinemayı da toplumsal gelişmenin dışında, politikanın belirleyici etkilerinden soyutlayarak düşünemeyiz. Ama yasal engellerin kaldırılması savaşımı ve örgütlenme çabası nasıl tüm toplumun geleceğini belirleyen temel öğelerse, sinema için de aynı şeyleri düşünmek zorundayız.»

3. Balkan Film Şenliği ve Türk sinemasında gözlenen yeni yönelimlerle ilgili sorularımızı, Sinematek Derneği'nin kurucularından ve uzun yıllar yöneticisi olan hikâye yazarı, sinema eleştirmeni Onat Kutlar şöyle cevaplandırdı:

1. İstanbul'da yapılan 3. Balkan Film Şenliğinin sizce en dikkat çekici yanı neresiydi?

— Herşeyden önce, yapılabilmiş olması. 1970 sonrası gerici iktidarları döneminde UNESCO Türkiye Milli Komisyonu, birkaç kez, Şenliğin ülkemizde yapılmasını önerdiği halde, Devlet desteği esirgendiği için bir türlü yapılamamıştı bu Şenlik. Yerine, on milyonlar sarfedilerek, o yılların gözde adamı Ümit Utku'ya film şenlikleri yaptırıldı. Bu kez şeytanın bacağı kırıldı. Girişim Kültür, Turizm ve Dışişleri Bakanlıkları tarafından olumlu karşılandı. Kurulan komite, ciddi bir çalışmayla gerçekleştirdi bu önemli girişimi. Ülkemizde düzenlenen film şenlikleri gözönüne alınınca bazı ilginç yönleri olduğu anlaşılıyor Balkan Film Şenliğinin. Birincisi bu şenlik, rastgele bir film gösterisi değil, aralarında çeşitli çelişkiler bulunan Balkan ülkeleri arasında barış ve dostluğu simgeleyen bir karşılaşma oldu. Türkiye Cumhuriyeti'ni hâlâ Osmanlı İmparatorluğu gibi görme düşleri peşinde bir iki «ilginç» yazarın dışında, Şenliğe katılan tüm konuklar ve gözlemciler bu barış karşılaşmasının önemini vurguladılar. Türkiye'nin girişimi, üstelik ilk kez tüm Balkan ülkelerinin, eksiksiz, Şenliğe katılmasını sağladı. Bu, barış ve halklararası dostluk yolunda atılmış önemli bir adımdır. İkincisi, yarışmasız olan şenlikte, Türkiye yönünden önerilmiş bulunan ve bir süre önce yitirdiğimiz sinema yazarımız Semih Tuğrul adına konan ödüllü yarışmanın, öbür Balkan ülkeleri tarafından da gelecek şenliklerde aynı adla sürdürülmesinin kabul edilmesi. Ve gene, grafik sanatçımız Mengü Ertel tarafından yapılan Şenlik ambleminin bundan böyle tüm Balkan Film Şenlikleri sırasında kullanılmasının kabulü. Bunları, genellikle uluslararası karşılaşmalarda, yeterince etkin olamayan ülkemizin, Balkan halkları arasında barışçı bir sanat girişimine önemli katkıları olduğu için altını çizerek belirtiyorum.

2. Şenliğe katılan ülkelerin sinema sanatında ağır basan «ortak» denilebilecek temaları bir sinema yazarı ve sanatçı olarak nasıl değerlendirdiniz?

— Ülkeler bu şenliğe kendi sinema sanatlarının değişik yönlerini yansıtan, çeşitli nitelikte filmlerle katıldılar. Ancak bütün bunlara karşın, her ülkede ilerici sinema sanatçılarının özellikle «antifaşist» savaşımın ortak konularını ele aldıkları, gericiliğe, faşist diktatoryaya, militarizme karşı çıktıkları açıkça belirdi. «Savaşta Ne Ya'ptın Tanassis», «Avcılar» gibi Yunan filmleri, «Devlet Güvenlik Yasasına Ek», «Saçlarda Yıldız, Gözlerde Yaş» gibi Bulgar filmlerinde, «Kanal» gibi Türk filmlerinde gericilik, faşizm mahkûm ediliyordu. Bu, temalar yönünden ortaklık. Bunun yanısıra, tüm Balkan ülkeleri sinemasında, uzun süre yanyana yaşamış halklarda görülen ortak duyarlığı, benzer ruh durumlarını, kahramanların benzer tepkilerini ilgiyle izlemek de mümkündü. Ve hemen tüm yönetmenler, Batı Avrupa ülkeleri sanatçılarında daha az görülen bir içtenliği, belki zaman zaman «duygusallık»a düşen bir naifliği de yansıtıyorlardı yapıtlarında.

3. Türk sinemasında gözlenen yeni atılım izleri sizce Balkan Film Şenliği gösterilerinde yansıdı mı?

— Hiç kuşkusuz. Son yıllarda, toplumsal gelişmeye ve savaşıma koşut olarak sinemamızda da izlenen ilerici çıkışlar, Şenlik sırasında yüzümüzü ağarttı. Son yılın en iyi yapıtı olan Sürü'nün, bence yanlış bir kararla Şenlikten çekilmesi bir yana bırakılırsa, Şenliğin resmi gösterilerinde, tanıtıcı gösterilerinde ve film pazarında sunulan «Maden», «Alyazmalım», «Kanal», «Fırat'ın Cinleri», «Üç Bölümlük Kısa Film», «Tahtacı Fatma», «Halı Türküsü» gibi kısa ve uzun filmler, sinemamızda yeni bir soluğun estiğini, üstelik bu soluğun sadece kendi ülkemiz için değil, evrensel boyutlarda da değer taşıdığını gösterdi.

4. Türk sinemasının bundan sonraki gelişme yönünü nasıl görüyorsunuz?

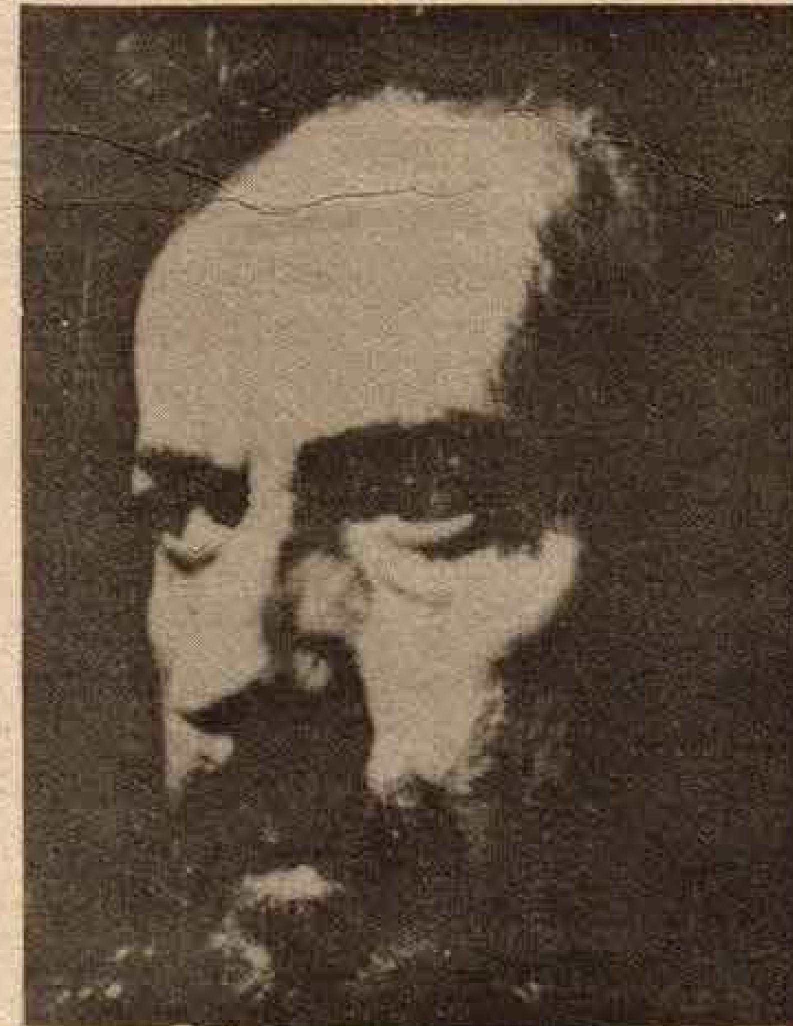
— Şu sırada Türk sinemasının gündeminde iki çok önemli sorun var. Bunlardan birincisi, sinemamızın yapısına olumlu yönde katkıda bulunacak olan ve ağır sansürü kaldıracak olan «Türk Sinema Kurumu Yasası»nın bir an önce çıkması. İkincisi ise sinema alanının demokratik anlamda güçlü bir örgütlenme aşamasına ulaşması. Her iki sorun da önümüzdeki yıllarda Türk sinemasının yazgısını belirleyecek. Elbette tüm toplumsal olaylar gibi sinemayı da toplumsal gelişmenin dışında, politikanın belirleyici etkilerinden soyutlanarak düşünemeyiz. Ama bir yandan yasal engellerin kaldırılması savaşımı, öbür yandan örgütlenme çabası nasıl tüm toplumun geleceğini belirleyen temel ögelerse, sinema için de aynı şeyleri düşünmek zorundayız. Önümüzdeki yıllar sinemacılarımız için ciddi sınav yılları olacak.

Angela Davis ve Yannis Ritsos'a Moskova'da Ödül Verildi

Amerikalı zenci komünist militan Angela Davis'e Moskova'da 1977 - 78 uluslararası Lenin ödülü verildi. Angela Davis bu ödüle «halklar arasında barışın güçlendirilmesi» için yaptığı çalışmalardan ötürü lâyık görüldü.

Genç yaşta Amerikan ırk ayrımı uygulamalarına savaş açan, giderek Amerika'da yaşayan yirmi milyondan fazla zencinin gerçek kurtuluşunun bilimsel sosyalizm yolunda gerçekleşeceğini görerek kendini işçi sınıfı mücadelesine adayan ve bu yüzden 1970'de öğretim görevlisi olduğu üniversitedeki işinden atılan Angela Davis, 1972 Haziranında Kaliforniya'da cinayet suçundan yargılanırken beraat etmişti. Hakkındaki iddia, Ağustos 1970'de bir mahkemede yargılanmakta olan üç siyasi suç sanığını kaçırmaya teşebbüs idi. Olayda mahkeme yargıcı ölmüştü.

Kaliforniya mahkemesinin beraat kararından da anlaşılacağı üzere Angela Davis hakkındaki iddialar tamamen asılsızdı. A. Davis, gerçekte, siyasi görüşlerinden ötürü cezalandırılmak için mahkeme önüne çıkarılmıştı. 16 ay hapis yattıktan sonra tahliye edildiği gün, «Bütün siyasi hükümlüleri ve dünyanın bütün ezilen halklarını kurtarmak için çalışacağız» demişti.

Ünlü Yunanlı komünist şair Yannis Ritsos'a da Sovyetler Birliği'nin «Halklar Arasında Dostluk» nişanı verildi.

Dünya edebiyatının önde gelen adlarından biri olan Ritsos hayatının büyük bir bölümünü faşizmin zindanlarında geçirdi. Eserlerinde, faşizme karşı direnen insanın yılmaz gücünü dile getirdi ve her zaman demokrası güçleri için umut ve direnç kaynağı oldu. Barış mücadelesinde de seçkin bir yeri olan Ritsos 1977 «Uluslararası Dimitrov Ödülü»ne lâyık görülmüştü.

Kara Afrika'da Bir Kurtuluş Silahı Olarak Şiir

Kara Afrika, 15. yüzyılın başlarından bu yana batının ucuz işgücü ve hammadde kaynağı olarak sömürgeciliğin kanlı zulmünü en acılı biçimlerde yaşamıştır. Yirminci yüzyıl, bu yüzyılın özellikle ikinci yarısı, Afrika'da sömürgeciliğe, emperyalizme karşı ulusal kurtuluş mücadelelerinin bayraklaştığı, kıtanın dört bir yanında kurtuluş ateşlerinin yakıldığı bir dönem olmuştur.

19. yüzyılın sonlarında yerli uygarlığı yok etme ve batı kültürünü, inançlarını yerleştirme amacıyla Portekizliler «ırkların ve ulusların bütünleşmesi» çabalarına girişerek, karaderili halkın öz benliğini yıkmaya yönelmişlerdir. Bu girişim, büyük ölçüde başarılı olmuş ve yerli halkın içinden çıkan aydınlar, batı kültürünün etkisinde yetişmişlerdir. Giderek halkın sözlü edebiyat geleneği ile aydınların edebiyatı arasında daha başlangıçta büyük bir ayrılma meydana gelmiştir. Aydınların Portekizce ile yazmaları bu ayrılmayı derinleştiren temel etkendi.

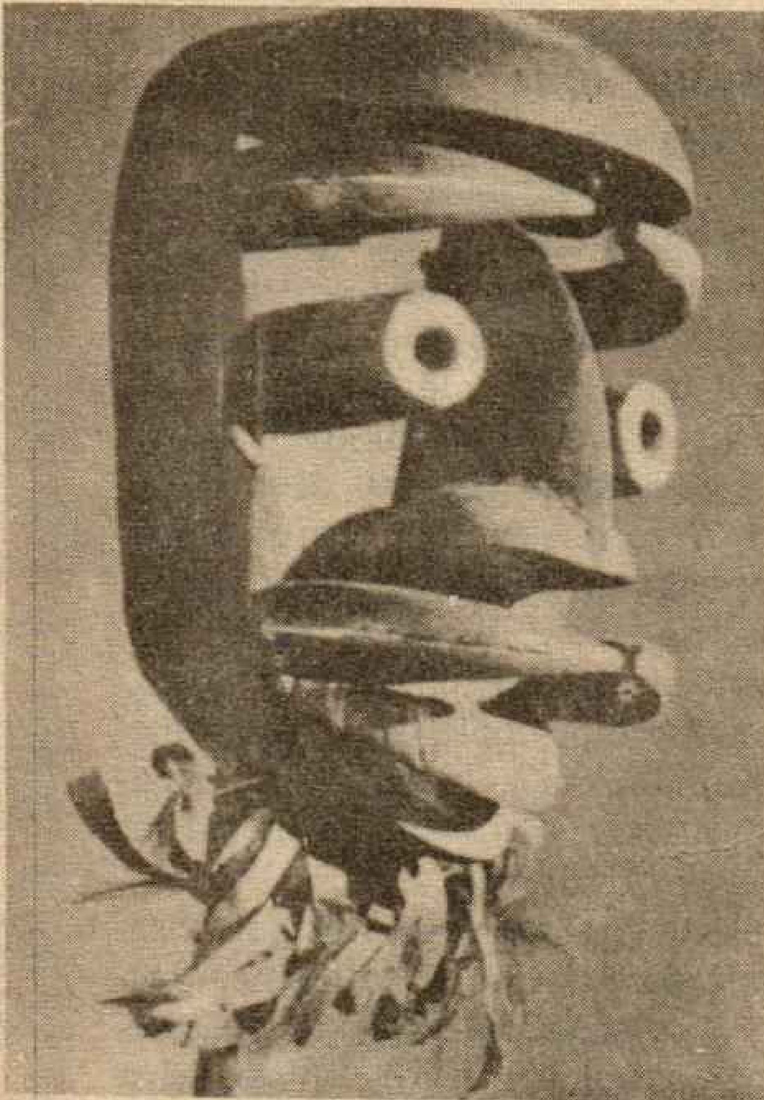
Ne var ki, Afrika aydınlarının sanat ve edebiyat ürünleri, daha doğuş halindeyken bile, sessiz de olsa sömürgeciliğe karşı direnen bir öz taşıyordu. Nitekim Costa Alegre'nin 1880'lerde yazdığı şiirler, karaderililerin katı gerçekliğini, ezilen halkın duyarlığını, içli ve etkili bir anlatımla yansıtıyordu. Ama bu şiirler ve daha sonrakiler, yerli halktan çok aydınlara ve Avrupalılara sesleniyordu.

O dönemde uç veren zenci - beyaz çatışmasını, daha sonra G. B. Victor şöyle dile getiriyor: **«Zenci çocuk katılmıyor oyuna./Katılmıyor oyunlarına beyaz çocukların/zenci çocuk, acı çeke çeke, kura kura,/tek başına, gık demeden, ölmüş gibi,/zenci çocuk dikmiş gözünü bir noktaya./Zenci çocuk katılmıyor oyuna.»**

1936'da ulusal kurtuluş bilinci, ilk filizlerini kültür ve sanat atılımlarında veriyor. Cabo Verde'li aydınlar, Afrika'nın toplumsal ve kültürel gerçeklerinden yola çıkan bir dergi çevresinde birleşiyor, sanatın, ulusal bilinçlenmenin etkin bir silâhı olarak ele alındığı görülüyordu. Castro Soromenho, romanlarıyle sömürge Afrika'nın yaralarını deşiyor, yerli halkı çökerten, yıkıma götüren toplumsal nedenleri gözler önüne seriyordu. Sanat ve kültür düzeyinde gözlenen bu atılımlar, ulusal kurtuluş yönünde örgütlenme başlangıcını da haber veriyordu. 1953'te Francisco - Jose Tenreiro, Amilcar Cabral, Marro de Andrade ve Agostinho Neto, değişik ülkelerin öncü aydınları olarak Lizbon'da Mensagem ve Cultura dergilerini çıkardılar. Portekiz gerçekçiliğinin, çağdaş Brezilya ve Fransız zenci şairlerinin izlerini taşıyan, ama Afrika'nın kültürel varlığını korumaya yönelik bu girişim, «yıkıcı ve devlet güvenliğine karşı» olduğu gerekçesiyle faşist Salazar yönetimince kısa sürede bastırılır. Angola Kurtuluş Mücadelesinin önderi Neto, umutsuzluk içindeki zenci köleler karşısında bu zorlu kavganın taşıdığı anlamı bir şiirinde şöyle vurgular: **«kulübelerde/evlerde/kentlerin kıyıcıklarında/gecekonduların orda/zencinin daha güçlü mırıldandığı/kent - soylu evlerinin/kuytu köşelerinde/Ey tutkum/güç ol kuvvet ol da/kaldır yukarı umutsuz kafaları».** Bu dizeler, aynı zamanda kurtuluş mücadelesinin öncü gücünü, kentlerin gecekondularından daha güçlü mırıldananların proleterler olduğunu vurgulaması yönünden de son derece önemlidir. Nitekim ulusal kurtuluş savaşlarının enternasyonalist dayanışmayla başarılabileceği sonucunu, bu saptamanın, işçi sınıfı öncülüğünü tarihsel zorunluluk olarak görebilmenin sonucunda varılmıştır.

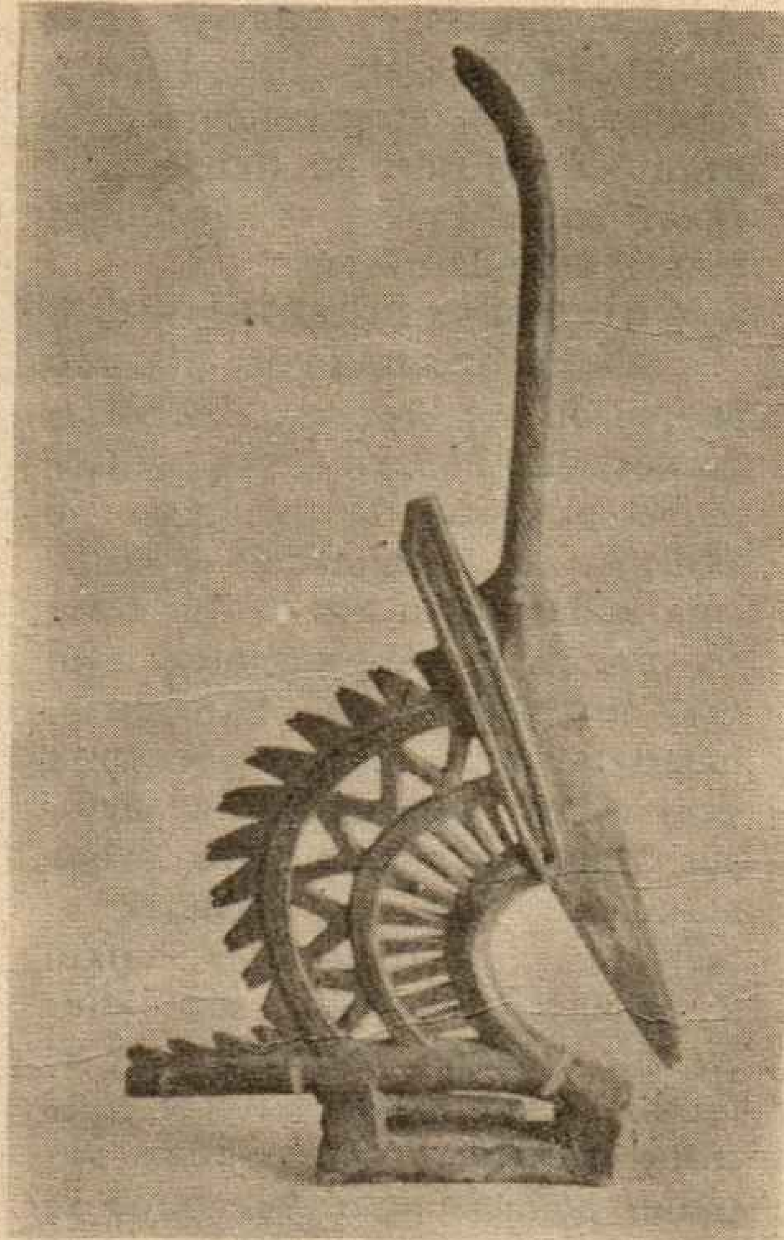
Kara Afrika, bugün Mozambik, Angola ve Gine - Bisau'dan sonra ardarda emperyalizme darbeler indirmektedir. Ulusal Kurtuluş Savaşının başlıca silahlarından biri olarak, sanat, etkinliğini sürdürmekte ve ulusal demokratik kültürün oluşmasında, emperyalizmin yenilgiye uğradığını karaderili halkların bilincinde somutlayacak olan bu kültür birikiminin sağlanmasında üzerine düşeni ateşli bir coşkuyla gerçekleştirmektedir.

Geleneksel Afrika Sanatı

MASK — Fildişi Sahili

Masklar insan ve hayvan yüzlerindeki bazı organların abartılıp ön plana getirildiği (örn. gözler) ve korku öğesinin yardımıyla kabile şeflerinin ve büyücülerin kullandıkları baskı araçlarından biridir. Bu masklar yakın tarihimize kadar, tıpkı bir üniforma gibi, baskı düzenini korumakla görevli kişiler tarafından toplumu sindirmek amacıyla kullanılıyorlardı.

BAMBARA Erkek Antilop figürünü temsil eden Tepelik

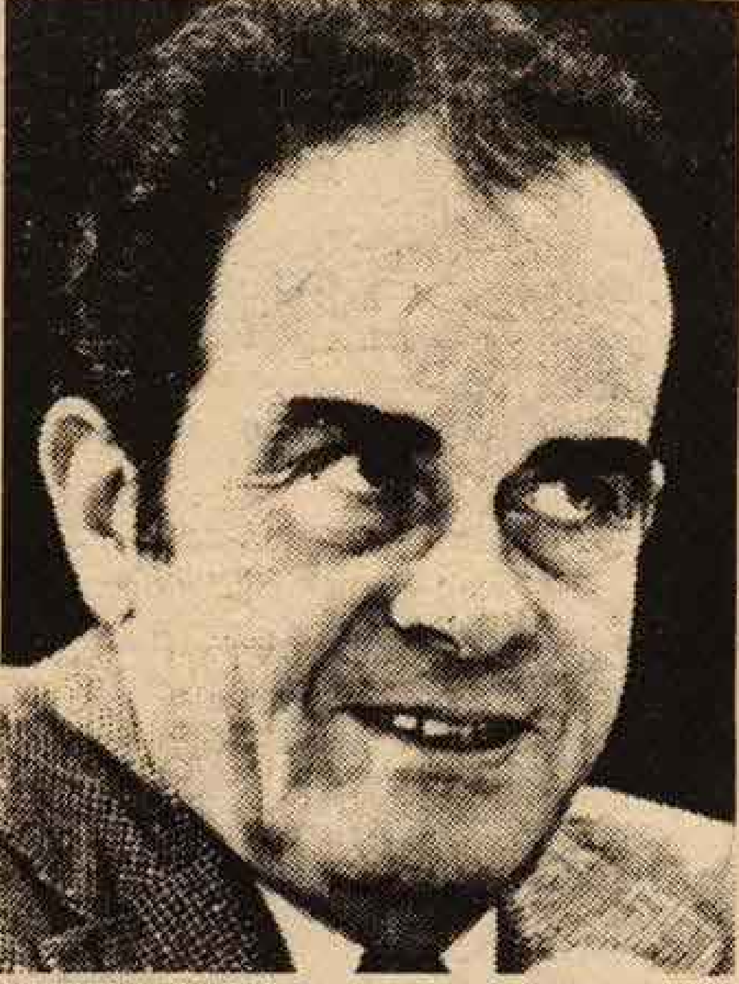
Afrika uygarlık tarihinde önemli bir yere sahip olan Bambara henüz bir tarım toplumuyken, gençlerin üretime katılmaları sembolik törenlerle kutlanırdı. Avcılık döneminin bir simgesi olan erkek hayvan figürleri aynı zamanda üretimde uzmanlaşan erkeğin ataerkil düzeni kurmasının da bir ifadesidir, çünkü kadınlar bu törenlere katılmadıkları gibi, «soyu devam ettirme», yani «analığı» temsil eden dişi antilop tepelikleri takabiliyorlardı.

NİJERYA - BENİN : Bronz Kaplama

16. ve 17. yüzyılda altın çağını yaşayan Benin Uygarlığının kralları ticaret anlaşması yaptığı ülkelere pamuk, fildişi gibi ürünlerin yanında köle ihraç ederken aynı kölelerin sanat eserleriyle saraylarının duvarlarını da kaplatmışlardı.

G. MARCHAIS yeniden FKP Genel Sekreterliğine getirildi.

FKP 23. KONGRESİ

9 - 13 Mayıs tarihleri arasında Fransız Komünist Partisi 23. Kongresine, 702.000 Fransız komünistini temsil eden 1992 delege katıldı. Bunların 659'u kadındı. 1968 yılından bu yana FKP üyesi olan delege sayısı 1337'yi buluyordu. Yine, toplam delegelerin 1325'i, sendika sorumlularıydı ve bunların da 1080'i C.G.T. sendikasındandı. Delegelerin %71,4'ünü işçiler, memurlar ve teknisyenler oluşturuyordu.

Dünyanın çeşitli ülkelerinden gelen, komünist partilerin ve ulusal hareketlerin temsilcisi 88 heyet Kongrede hazır bulundu. Fransızlar ise, işçisi, köylüsü, öğretmeni, genci, kadını ve erkeğiyle kongredeydi. Kadınların bir önceki kongredekinden kalabalık olduğu dikkati çekiyordu. Parti üyesi kadınların sayısındaki artış da önemli, 1967 yılında 80.000 iken bugün bu sayı 250.000'e ulaşmış bulunuyor.

ÇALIŞMA RAPORU

Kongrenin ilk günü, esas olarak, Genel Sekreter Georges Marchais'nin okuduğu çalışma raporuna ayrılmıştı. Sunuluşu 4 saatten fazla süren bu raporun ana başlıkları şöyleydi:

1 — **Bunalımdan kurtuluş yolu: Demokratik sosyalizm**
2 — **Uluslararası stratejimiz**
3 — **Sosyalist ülkeler ve biz**
4 — **Demokratik değişim için birlik**
5 — **Partinin ve Parti çalışmalarının gelişimine değgin görüntüler.**

FKP'nin mücadele hedeflerini dile getiren raporda, önce «Niçin mücadele?» sorusu soruluyor ve soruya öncelikle «Hayır demesini bilmek için» diye cevap veriliyordu. «Düşmanlığa, işten çıkarılmaya, işsizliğe, iş güvensizliğine Hayır; İşyerlerinin kapatılmasına, dışa bağımlılığa Hayır; Fransa'nın çökmesine, bağımsızlık ve egemenliğini yitirmesine Hayır!»

FKP'nin, ülkedeki bunalımın nedenini her şeyden önce ulusal boyutlarda gördüğü ve çıkış yolu olarak ulusal bir yol önerdiğini belirten rapor, uluslararası durumun titizlikle gözönünde bulundurulduğunu, bunalımın uluslararası boyutlarının ve mevcut olanakların özenle incelendiğini kaydediyordu.

«Eskiden yeniye geçmek sözkonusu. Bilgisizlik, şiddet, sömürü, baskı ve savaş üzerine kurulu bir dünyadan, bilgi, bilinç, halkların talepleri, özgürlük ve barış üzerine kurulu bir dünyaya; diğer bir deyişle, somut tarihsel koşullarda kapitalizmden sosyalizme geçmek sözkonusu,» deniyordu.

Dünya güçleri ilişkisinde ciddi değişiklikler olduğu ve özellikle uzun süredir toplumsal ve ulusal kurtuluş güçleri lehine değişikliklerin gerçekleştiği; sosyalist ülkelerin ekonomik, politik, askeri ağırlıklarının arttığı; kapitalist ülkelerde işçi sınıfının güçlenip örgütlendiği, hakim sınıfları etkisi altına aldığı; ulusal kurtuluş hareketlerinin sömürge düzenini alaşağı ettiği belirtiliyordu.

«İşte bütün bu nedenlerden ötürü, FKP'nin temel siyasetini uluslararası dayanışma oluşturuyor. En başta komünist partilerle dayanışmayı öngörüyoruz. Bu partilerin, bir bölümü iktidarı da almak suretiyle, güç geçtikçe büyüdüğü ve bunun da dünya komünist hareketinin olgunlaşma ve yaygınlaşmasının işareti olduğu açıktır,» deniyordu.

Bunun yanında FKP, dünyada emperyalizme karşı, toplumsal ilerleme, bağımsızlık, barış ve özgürlük için mücadele veren ve alabildiğine çeşitli diğer güçlerle de dayanışmayı öngörüyor. Özellikle Avrupa çerçevesinde, sosyalist ve sosyal - demokrat partilerle, halkların gerçek çıkarlarına cevap verecek hedeflere ulaşmak için temaslar ve ortak eylemler geliştirmeye özen gösteriyor.

FKP'nin 23. Kongresi karar tasarısında, sosyalist ülkelerle ilgili olarak şöyle deniyordu: «Bugün, sosyalist ülkelerin ve bütününde insanlığın tarihsel hareketine sosyalizmin ne getirdiği sorulduğunda, şöyle cevap veriyoruz: Sosyalist ülkelerin bilançosu bütününde olumludur.» Yaşadığımız tarihsel dönemde, dünyayı derinlemesine değiştiren ve benzeri görülmemiş gelişmelerin ortaya koyduğu, ilerleyen sosyalizm ve gerileyen kapitalizmdir.

Emperyalist ve kapitalist kitle haberleşme araçlarıyla yapılan anti-komünist propagandalara da değinilen raporda, bu alanda sınıf savaşı vermenin esas ve kaçınılmaz olduğu vurgulanıyordu.

SOL GÜÇLERİN BİRLİĞİ SORUNU

Sol birlik konusu da raporda önemli bir yer alıyordu. 1972 yılında Sosyalist Partiyle ortak bir Hükümet programı imzalandığını ve 1978 yılında uygulamadan kaldırılışına kadar geçen altı yıl boyunca, bu programın gerçekleşmesi için FKP'nin büyük çaba harcadığını hatırlatan rapor, Sosyalist Partinin aynı çabayı göstermediğini söylüyor. Buna rağmen birliğin, eylem alanında ve özellikle tabandaki emekçilerin, genelinde tüm halkın mücadelesinde mutlak zorunluluğu vurgulanıyor. Yaşamın her alanına demokrasinin gittikçe daha fazla girebilmesi ve sosyalizm yolunun açılması için, her yerde ve zaman yitirmeksizin bütün yoldaşlar, militanlar ve her düzeydeki parti örgütleri eylem birliğine çağrılıyor. Kentte, köyde, her yerde emekçilerin, iktidara karşı birleştirilmesi ortak görevine işaret ediliyor.

FKP ile Fransız Sosyalist Partisi arasında anlaşmanın kaçınılmazlığı, ancak bu anlaşmanın, eylemleri frenlemek değil, ileri götürmek, gerçek ilerici harekete cevap vermek yönünde olması gereği dile getiriliyor. Ayrıca, Sosyalist Partiyle ittifakın ciddi ve karmaşık bir iş olduğu da belirtiliyor. Hedefe ulaşabilmek için, partiler arası sol birliğin, emekçilerin denetiminde olması gereği vurgulanıyor. «Tabandaki birlik üzerinde dururken, üst kademedeki siyasi tavırların rolünü önemsemediğimiz asla düşünülmemelidir. İstediğimiz, her şeyi önceden programlamak, başkalarının yerine karar vermek değil, demokratik dönüşümleri kazana kazana ilerlemektir. Bundan böyle zafer kazanacak bir birliği oluşturmak için, ödün vermeden ve açıklıkla, geçmişin deneylerinden ders çıkarmaya kararlıyız,» deniyor.

TOPLUMSAL İLERLEME, DEMOKRASİ, BAĞIMSIZLIK VE BARIŞTAN YANA BİR AVRUPA İÇİN

Beş gün süren Kongrenin kapanış konuşmasını da yine G. Marchais yaptı. Bu kongrenin, yenilikçi, yaratıcı, demokratik tartışmayla hazırlanmış ve sosyalizme demokratik yoldan ilerleme hedefine dönük bir kongre olarak gerçekleştiğini söyledi. Komünistleri, Avrupa seçimleri için mücadeleye çağırdı. Komünist adayların 10 Haziranda yapılacak seçimleri kazanması halinde, Avrupa Parlamentosunun, toplumsal ilerlemeden, demokrasi, bağımsızlık ve barıştan yana bir Avrupa için çalışabileceğini söyledi.

Kongre sonunda yapılan seçimlerde Merkez Komitesine, yaşları 30 - 40 arasında olan ve 9'u kadın 38 yeni üye girdi. Siyasi Büro'nun 16 üyesi tekrar seçilirken 4 eski üye seçilemedi, 5 yeni üye büroya katıldı.

Parti Genel Sekreterliğine ise yeniden G. Marchais seçildi.

Birlik BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ BİRLEŞİN!
Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Merkez Organı

Sahibi: Türkiye Sosyalist İşçi Partisi adına Ahmet Kaçmaz — Sorumlu Müdür: Ali Aktürk — Yönetim yeri: Parmakkapı Tel Sokak 2/4, Beyoğlu/İST. — Abone bedeli: 6 aylık: 225 TL, 1 Yıllık 450 TL, yurt dışı iki katıdır. Avrupa temsilciliği: Nilgün Doğançay — 6300 Giessen, 1 Postfach: 5322 Federal Almanya — Banka No: Nilgün Doğançay, Deutsche Bank Konto Nr: 020 - 1640 Giessen - Deutschland — Baskı: TEKŞEN OFSET — S.B.T.: 21 Mayıs 1979